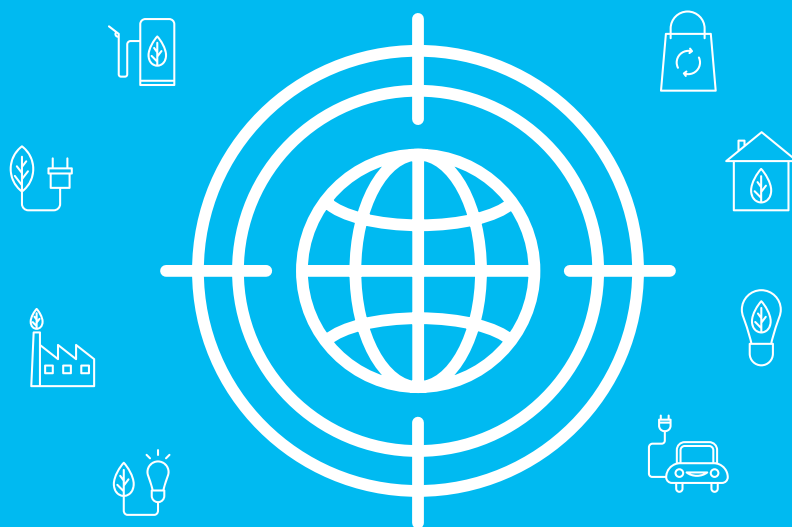
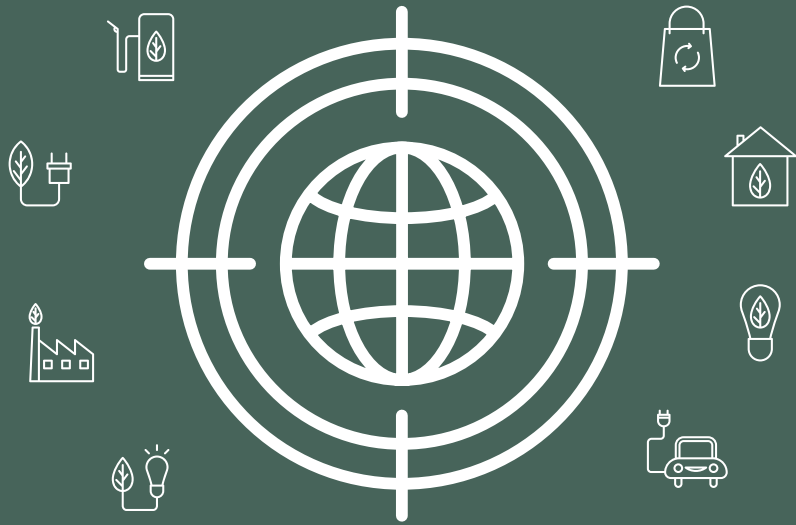

PREHĽAD ENVIRONMENTÁLNYCH CIEĽOV

na obdobie rokov 2020 až 2050
platných pre SR

SEKCIA ENVIRONMENTALISTIKY
ODBOR ANALÝZ, HODNOTENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
A ENVIRONMENTÁLNYCH SLUŽIEB
TAJOVSKÉHO 28, 975 90 BANSKÁ BYSTRICA

OBSAH

Úvod	2
Ochrana ovzdušia a zmena klímy.....	3
Voda	9
Pôda	18
Nerastné suroviny.....	21
Horniny	24
Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny	27
Priemysel.....	35
Energetika	41
Doprava	47
Poľnohospodárstvo.....	56
Lesníctvo	61
Cestovný ruch.....	69
Odpadové hospodárstvo	72
Udržateľná spotreba a výroba	79

ÚVOD

Predkladaný materiál bol spracovaný za účelom vytvorenia prehľadu definovaných cieľov environmentálnej politiky, ako aj sektorových politík vo vzťahu k životnému prostrediu platných pre Slovenskú republiku v období rokov 2020 – 2050, vrátane prehľadu príslušných dokumentov s anotáciami, z ktorých vyplývajú.

Je zameraný na nasledovné vybrané témy:

- Ochrana ovzdušia a zmena klímy
- Voda
- Pôda
- Nerastné suroviny
- Horniny
- Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny
- Priemysel
- Energetika
- Doprava
- Poľnohospodárstvo
- Lesníctvo
- Odpadové hospodárstvo
- Udržateľná spotreba a výroba

Prehľad vychádza z podrobného zhodnotenia slovenskej legislatívy a príslušných zložkových a sektorových politík, ako aj relevantných európskych, či medzinárodných dokumentov.

Materiál je koncipovaný v štruktúre, kde v prvej časti každej témy je uvedený prehľad základných dokumentov, ktoré definujú nejaké environmentálne ciele v danej oblasti, vrátane ich stručnej anotácie. Každá oblasť obsahuje, podľa možnosti, všeobecné „strešné“ dokumenty (príp. viaczložkové/viacodvetvové), ako aj samotné vlastné zložkové/odvetvové dokumenty, a to právneho, či strategického (politického) charakteru. Uvádzané dokumenty sú vyberané prioritne v rámci národnej úrovne, v opodstatnených prípadoch však aj v rámci európskej či medzinárodnej úrovne (ak sú relevantné, pre SR záväzné alebo odporúčacie a nie sú premietnuté do národných dokumentov).

V druhej časti každej témy je v tabuľkovej podobe uvedený prehľadný súbor environmentálnych cieľov vyplývajúcich z dokumentov prvej časti, vrátane grafického zobrazenia ich platnosti (resp. obdobiu implementácie).

OCHRANA OVZDUŠIA A ZMENA KLÍMY

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepájajú všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Európska zelená dohoda

Dátum prijatia: 11.12.2019

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2019) 640 final)

Európska zelená dohoda predstavuje plán Európskej komisie na ekologickú transformáciu hospodárstva Európskej únie v záujme udržateľnej budúcnosti. Jej primárnym cieľom je zabezpečiť, aby do roku 2050 bola Európa vôbec prvý klimaticky neutrálny kontinent. Daný dlhodobý cieľ znamená, že sa do roku 2050 EÚ transformuje na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.

Klimatický a energetický rámec do roku 2030

Dátum schválenia: 24.10.2014

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2014) 015 final)

Klimatický a energetický rámec do roku 2030 zahŕňa ciele a politické ciele celej EÚ na obdobie od roku 2021 do roku 2030.

Rámec bol prijatý Európskou radou v októbri 2014. Ciele týkajúce sa obnoviteľných zdrojov energie a energetickej účinnosti boli v roku 2018 revidované smerom nahor. Záväzný cieľ znížiť do roku 2030 emisie v EÚ najmenej o 40 % pod úroveň v roku 1990. To umožní EÚ prejsť k ekonomike neutrálnej voči klíme a plniť svoje záväzky podľa Parížskej dohody.

Na dosiahnutie cieľa:

Odvetvia systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS) budú musieť znížiť emisie o 43 % (v porovnaní s rokom 2005) - na tento účel sa ETS po roku 2020 revidoval. Odvetvia, ktoré nie sú členmi ETS, budú musieť znížiť emisie o 30% (v porovnaní s rokom 2005) - to sa premietlo do individuálnych záväzných cieľov pre členské štáty.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Environmentálna stratégia predstavuje základný strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 **definuje víziu** do roku 2030 (dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok), identifikuje základné systémové problémy, **nastavuje ciele** pre rok 2030, navrhuje **rámcové opatrenia** na zlepšenie súčasnej situácie.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Dátum schválenia: 17.10.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 478/2018

Hlavným cieľom aktualizovanej adaptačnej stratégie je zvýšenie odolnosti a zlepšenie pripravenosti Slovenskej republiky čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a ustanovenie inštitucionálneho rámca a koordinačného mechanizmu na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach.

K dosiahnutiu hlavného cieľa adaptácie by malo prispieť napĺňanie **čiasťkových cieľov**, ktorými sú: zabezpečenie aktívnej tvorby národnej adaptačnej politiky, implementácia adaptačných opatrení a monitoring ich účinnosti, posilnenie premietnutia cieľov a odporúčaní adaptačnej stratégie v rámci viacúrovňovej správy vecí verejných a podpory podnikania, zvyšovanie verejného povedomia o problematike zmene klímy, podpora synergie medzi adaptačnými a mitigačnými opatreniami a využívanie ekosystémového prístupu pri realizácii adaptačných opatrení a podpora premietnutia cieľov a odporúčaní Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy a Parížskej dohody.

Stratégia sa snaží v čo najširšom rozsahu oblastí a sektorov prepojiť scenáre a možné dôsledky zmeny klímy s návrhmi vhodných adaptačných opatrení. Z hľadiska adaptácie na nepriaznivé

dôsledky zmeny klímy sa za **klúčové oblasti a sektory** považujú: horninové prostredie a geológia, pôdne prostredie, prírodné prostredie a biodiverzita, vodný režim v krajine a vodné hospodárstvo, sídelné prostredie, zdravie obyvateľstva, poľnohospodárstvo, lesníctvo, doprava, cestovný ruch, priemysel, energetika a ďalšie oblasti podnikania a oblasť manažovania rizík.

Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Dátum schválenia: 5.3.2020

Forma: Uznesenie vlády SR č. 104/2020

Slovenská republika si plne uvedomuje závažnosť a rozsah hrozby, ktoré so sebou prináša zmena klímy. Aj z tohto dôvodu sa Slovensko ako aj celá EÚ a desiatky iných štátov na celom svete zaviazalo **dosiahnuť klimatickú neutralitu** už v roku 2050.

Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (ďalej stratégia) si dáva za **cieľ** vybrať a analyzovať opatrenia nákladovo efektívnym spôsobom, pričom pre realizáciu bude nevyhnutná podpora zo strany relevantných rezortov a orgánov štátnej a verejnej správy a čo je dôležité, aby boli tieto politiky a iné nesúvisiace politiky vzájomne prierezovo prepojené a konzistentné či už medzi jednotlivými rezortmi ale aj v rámci jednotlivých rezortov.

Stratégia **predstavuje** prierezový dokument naprieč všetkými sektormi hospodárstva, ktoré musia robiť jednotlivé politiky tak, aby sa navzájom dopĺňali smerom splniť **spoločný cieľ**, ktorým je kompletne dekarbonizovať celé Slovensko do polovice tohto storočia. Tento ambiciózny cieľ si Slovensko určilo až v poslednom štádiu prípravy tejto stratégie (keď už bolo modelovanie ukončené), a preto sú podrobne analyzované len menej ambiciózne scenáre redukcí emisií (a zvyšovania záchyty), ktoré nás nedostanú ku klimatickej neutralite.

Národný program znižovania emisií Slovenskej republiky

Dátum schválenia: 5.3.2020

Forma: Uznesenie vlády SR č. 103/2020

Medzi najväčšie environmentálne výzvy SR patria aj ciele vychádzajúce zo smernice (EÚ) 2016/2284 o znížení národných emisií určitých znečisťujúcich látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES.

Ide o záväzky zníženia emisií oxidov síry, oxidov dusíka, nemetánových prchavých organických zlúčenín, amoniaku a prachových častíc PM_{2,5} do roku 2030. Na dosiahnutie týchto cieľov MŽP SR v súčasnosti vypracovalo návrh Národného programu znižovania emisií, v ktorom sú navrhnuté politiky a opatrenia na dosiahnutie vyššie uvedených národných záväzkov v dvoch etapách: obdobie rokov 2020 až 2029 a obdobie od roku 2030 ďalej.

Národný program znižovania emisií prispieva k dosiahnutiu cieľov kvality ovzdušia podľa smernice 2008/50/ES, ako aj k zaisteniu súladu s plánmi a programami stanovenými v iných relevantných oblastiach politiky vrátane klímy, energetiky, poľnohospodárstva, priemyslu a dopravy. Zároveň sa tým podporí presun investícií do čistých a účinných technológií.

Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050

Dátum schválenia: 8.3.2011

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2011) 112 final)

Predstavuje plán možných **opatrení** do roku 2050, vďaka ktorému by EÚ mohla uskutočniť zníženie skleníkových plynov o 80 až 95 % v zmysle odsúhlaseného cieľa. Obsahuje **míľniky**, na základe ktorých sa bude dať priebežne posudzovať, či je EÚ na dobrej ceste splniť svoj cieľ a svoje politické úlohy, uspokojiť investičné potreby a využiť príležitosti v rôznych odvetviach s prihliadnutím na to, že cieľ zníženia emisií o 80 až 95 % bude nutné splniť prevažne interne.

Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030

Dátum schválenia: 11.12.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 606/2019

Plán je vypracovaný v zmysle čl. 9 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení EÚ a opatrení v oblasti klímy. Týmto plánom sa aktualizuje platná energetická politika z roku 2014. Okrem základných pôvodných štyroch pilierov, o ktoré sa opierała energetická politika (energetická bezpečnosť, energetická efektívnosť, konkurencieschopnosť a udržateľnosť energetiky) sa plánom rozširuje aj o rozmer dekarbonizácie.

Súhrn cieľov pre oblasť OVZDUŠIE

Ciele	Zdroj	Termín implementácie										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2019	2020	2030	2050	
Cieľ 11.6 Do roku 2030 znížiť nepriaznivý dopad životného prostredia miest na ich obyvateľov, predovšetkým zameraním pozornosti na kvalitu ovzdušia a nakladanie s komunálnym a iným odpadom.	Agenda 2030 (2015)										→2030	
Cieľ 12.4 Do roku 2020 dosiahnuť také nakladanie s chemickými látkami a odpadmi počas celého ich životného cyklu, aby bolo šetrné k životnému prostrediu, v súlade s dohodnutými medzinárodnými rámcami, a výrazne znížiť ich uvoľňovanie do ovzdušia, vody a pôdy tak, aby sa minimalizovali nepriaznivé dopady na ľudské zdravie a životné prostredie.	Agenda 2030 (2015)										→2030	
Cieľ: Transformovať EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú do roku 2050 čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.	Európska zelená dohoda (2019)											→2050
9 Čisté ovzdušie: Kvalita ovzdušia v roku 2030 bude výrazne lepšia a nebude mať výrazne nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie. Dosiahne sa to znížením množstva emisií oproti roku 2005 – SO ₂ o 82%, NO _x o 50%, NMVOC o 32%, NH ₃ o 30% a PM _{2,5} o 49%. Postupne bude utlmená výroba elektriny z uhlia. Vykurovanie v domácnostiach a doprava v mestách sa posunie k environmentálne prijateľnejším alternatívam.	Envirostratégia 2030 (2019)										→2030	

VODA

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („*Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj*“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politik.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných toxických látok. Ochrana životného prostredia a udržateľná spotreba budú súčasťou všeobecného povedomia občanov aj tvorcov politik. Pomocou predchádzania a prispôsobenia sa zmene klímy budú jej následky na Slovensku čo možno najmiernejšie. Envirostratégia 2030 navrhuje základné smerovanie v budúcnosti prijímaných politik na zlepšenie stavu životného prostredia.

Envirostratégia 2030 nastavila **prioritné oblasti za vody** nasledovne:

1. Dostatok čistej vody pre všetkých
2. Ochrana pred následkami povodní
3. Riešenie sucha a nedostatku vody

Každá navrhnutá oblasť nastavuje ciele a opatrenia, ktoré treba dosiahnuť do roku 2030.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Dátum schválenia: 17.10.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 478/2018

Hlavným cieľom aktualizovanej adaptačnej stratégie je zvýšenie odolnosti a zlepšenie pripravenosti Slovenskej republiky čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a ustanovenie inštitucionálneho rámca a koordinačného mechanizmu na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach.

Stratégia sa snaží v čo najširšom rozsahu oblastí a sektorov prepojiť scenáre a možné dôsledky zmeny klímy s návrhmi vhodných adaptačných opatrení. Z hľadiska adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sa za kľúčové oblasti a sektory považujú: horninové prostredie a geológia, pôdne prostredie, prírodné prostredie a biodiverzita, vodný režim v krajine a vodné hospodárstvo, sídelné prostredie, zdravie obyvateľstva, poľnohospodárstvo, lesníctvo, doprava, cestovný ruch, priemysel, energetika a ďalšie oblasti podnikania a oblasť manažovania rizík.

Aktualizovaná stratégia adaptácie na zmenu klímy v kapitole **5.4. Vodný režim v krajine a vodné hospodárstvo** by mala byť orientovaná aj na realizáciu opatrení, ktorými sa vytvoria podmienky na lepšie riadenie odtoku v povodí. Adaptačné opatrenia v našich podmienkach by mali byť zamerané tiež na kompenzáciu prejavov sucha, teda poklesu prietokov a výdatností vodných zdrojov, ako aj na minimalizovanie negatívnych dôsledkov povodní, najmä príválových povodní v horských a podhorských oblastiach.

Orientácia, zásady a priority vodohospodárskej politiky SR do roku 2027

Dátum schválenia: 21.1.2015

Forma: Uznesenie vlády SR č. 33/2015

Návrh orientácie, zásad a priorít vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2027 je základným otvoreným rámcovým dokumentom politiky vodného hospodárstva SR pre plánovacie procesy a ich implementáciu do roku 2021, resp. do roku 2027. **Cieľom** dokumentu je určiť základné zásady a nástroje na riešenie národných priorít v oblasti vodného hospodárstva s rešpektovaním požiadaviek vyplývajúcich z politiky Európskej únie. Realizáciu vodohospodárskej politiky SR do roku 2027, orientovanú na odstránenie prekážok obmedzujúcich opatrenia na ochranu vodných zdrojov a ich efektívne využívanie, podmieňuje uplatňovanie a dodržiavanie **13 zásad**, ktoré musia byť zohľadnené vo všetkých, strategických koncepcných a plánovacích dokumentoch SR.

V nadväznosti na definované zásady a v súlade s hlavným cieľom a celospoločenskými potrebami SR so zohľadnením princípov a požiadaviek rámcovej smernice o vode a hospodárskej politiky štátu, ako aj strategickými koncepcnými dokumentmi a predpismi prijatými na úrovni EÚ a SR sa stanovili **3 hlavné priority** vodohospodárskej politiky SR do roku 2027.

1. Zlepšovanie stavu vôd s cieľom dosiahnutia ich dobrého stavu
2. Efektívne využívanie vodných zdrojov
3. Ochrana pred následkami povodní, sucha a nedostatku vody a adaptácia na zmenu klímy.

Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030

Dátum schválenia: 11.1.2017

Forma: Uznesenie vlády SR č. 12/2017

Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030 a jej aktualizácia nadväzujú na ciele stanovené strategickými dokumentmi v oblasti energetickej politiky SR, energetickej bezpečnosti SR a vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR. **Predmetom** tohto dokumentu je aktualizácia stavu využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR, stanovenie podmienok ďalšieho využívania technického hydroenergetického potenciálu vodných tokov v SR v závislosti od ekologických a environmentálnych limitov daného vodného útvaru, resp. dotknutého územia a určiť podmienky a požiadavky pre navrhovanie, posudzovanie a schvaľovanie výstavby malých vodných elektrární pre všetkých účastníkov týchto procesov. **Cieľom** aktualizovanej koncepcie je zhodnotiť možnosti plnenia strategických cieľov v oblasti výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie (z využitia energie vodných tokov), stanovené európskou a národnou legislatívou, s ohľadom na plnenie ekologických a environmentálnych cieľov podľa európskej i národnej legislatívy a medzinárodných dohôd, ktorými je SR viazaná.

Aktualizovaný Program starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024

Dátum schválenia: 3.4.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 144/2019

Program starostlivosti o mokrade je základným strategickým dokumentom na plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodného *Dohovoru o ochrane mokradí majúceho medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor)*

Podľa 4. strategického plánu Ramsarského dohovoru na roky 2016 – 2024, ako aj EÚ a národných priorít boli na zmenu negatívneho trendu pri úbytku a degradácii mokradí i v starostlivosti o mokrade v aktualizovanom Programe starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 naformulované **tri hlavné strategické zámery a jeden operatívny zámer**, ktoré sú rozpracované v **18 strategických cieľov**.

Program starostlivosti sa rozpracováva v **akčných plánoch** pre obdobia 2019 – 2021 a 2022 – 2024. Akčný plán 2019 – 2021 (schválený 3.4.2019 uznesením vlády SR č. 144/2019) nadväzuje na Akčný plán pre mokrade na roky 2015 – 2018, pričom navrhnuté opatrenia vyplývajú z aktuálnych priorít a kapacít na národnej úrovni. Pozostáva zo **65 úloh (opatrení)** v rámci 18 strategických cieľov, ktoré spolu prispievajú k plneniu 4 strategických zámerov.

H₂Odnota je voda – Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody

Dátum schválenia: 14.3.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 110/2018

Cieľom Akčného plánu je predchádzať suchu preventívnymi opatreniami, eliminovať negatívne dôsledky zmeny klímy. Sucho je prírodný fenomén, nedostatok vody je naopak výrazne podmienený

antropogénnou aktivitou. Akčný plán je podľa metodiky a inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií samostatný dokument, ktorý nadväzuje na zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý vytvára podmienky na znižovanie nepriaznivých účinkov sucha a nedostatku vody. Sucho a nedostatok vody je súčasťou aktualizácie Vodného plánu Slovenska, aj keď aktuálne nie je zaradené medzi významné vplyvy, ktoré môžu mať dopad na stav útvarov povrchových a podzemných vôd. Samostatná kapitola o suchu je súčasťou Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030.

Základným prvkom Akčného plánu na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody je **program opatrení**. Jeho hlavným **cieľom** je znížiť nepriaznivé dôsledky sucha a nedostatku vody na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť. V budúcnosti sa predpokladá rozpracovanie Akčného plánu pre každé štádium sucha (normálne štádium, počiatočné štádium, závažné štádium a extrémne štádium). Opatrenia sú zatriedené podľa ich účelu a zoradené do skupín a podskupín podľa sektorov.

Vodný plán Slovenska

Dátum schválenia: 13.1.2016

Forma: Uznesenie vlády SR č. 6/2016

Vodný plán Slovenska je strategický dokument vodného plánovania, ktorý určuje rámcové úlohy na ochranu a zlepšenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd a vodných ekosystémov, na trvalo udržateľné a hospodárne využívanie vôd, na zlepšenie vodných pomerov, na zabezpečenie územného systému ekologickej stability a na ochranu pred škodlivými účinkami vôd. Vodný plán Slovenska je podkladom na vypracovanie Medzinárodného plánu manažmentu povodia Dunaja a Medzinárodného plánu manažmentu povodia Visly v súlade s medzinárodnými záväzkami SR.

Hlavným environmentálnym cieľom Rámcovej smernice o vodách (RSV) je dosiahnutie dobrého stavu všetkých vôd do roku 2015, resp. 2021. Akým spôsobom a kedy sa ciele a ostatné požiadavky RSV dosiahnu, stanovuje plán manažmentu príslušného povodia obsahujúci program opatrení. Termín vyhotovenia plánov manažmentu povodí pre prvý plánovací cyklus bol 22. december 2009. Ich aktualizácia sa vykonáva každých šesť rokov. Týmto plánovacím dokumentom SR vstupuje do 2. cyklu ohraničeného rokmi 2016 až 2021.

Program opatrení vychádza z analýz vykonaných v rámci vodného plánovania a obsahuje úlohy na zabezpečenie dosiahnutia environmentálnych cieľov. Pre jednotlivé úlohy sa určuje časový plán ich uskutočnenia, zdroje a spôsob úhrady nákladov na ich uskutočnenie. Pri každom opatrení sa musí vyhodnotiť predpokladaný výsledok z hľadiska zlepšenia vodných pomerov v danom vodnom útvare. Základné a doplnkové opatrenia sú vymenované v §15 ods. 2 a 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Opatrenia na dosiahnutie environmentálnych cieľov prijaté v programe opatrení sa musia realizovať do troch rokov od schválenia Vodného plánu Slovenska a schválenia plánu manažmentu povodia.

Cieľ vodného plánovania definuje vodný zákon, kde podľa § 12 (Plánovanie v povodiach a v správnom území povodí) je sústavná koncepčná činnosť vykonávaná najmä na účely:

- všestrannej ochrany vôd a dosiahnutia environmentálnych cieľov

- poskytovanie vodohospodárskych služieb
- ochrany pred škodlivými účinkami.

Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií

Dátum schválenia: 29.10.2015

Forma: Uznesenie č. 151/2015 (porada vedenia MŽP SR)

A) Plán rozvoja verejných vodovodov

Koncepcia rozvoja verejných vodovodov je predovšetkým orientovaná na využívanie kapacít vybudovaných zdrojov pitnej vody. Nepredpokladá sa, že do roku 2021 budú mať všetky obce vybudovaný verejný vodovod. Obce s malým počtom obyvateľov, ktoré využívajú na zásobovanie domové studne s vyhovujúcou kvalitou vody, budú hlavne z ekonomických dôvodov riešené až v ďalšej etape.

Realizáciou navrhovaného riešenia rozvoja verejných vodovodov sa predpokladá, že do roku 2021 sa zvýši zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov na viac ako 90 % zo súčasných 87 %.

B) Plán rozvoja verejných kanalizácií

Zabezpečenie zodpovedajúceho odvádzania a čistenia odpadových vôd je stanovené požiadavkami smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd a záväzkami, ktoré sa Slovenská republika zaviazala plniť v rámci predvstupových rokovaní s EÚ a ktoré sú jednoznačne definované i v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Rozvoj verejných kanalizácií do roku 2021 je formulovaný pre:

- I. Prioritnú realizáciu kanalizačných stavieb a
- II. Priebežnú realizáciu kanalizačných stavieb.

Plán manažmentu povodňového rizika

Dátum schválenia: 29.10.2015

Forma: Uznesenie č. 150/2015 (porada vedenia MŽP SR)

Plány manažmentu povodňových rizík budú obsahovať návrhy na realizáciu opatrení, ktorých cieľom je zníženie pravdepodobnosti záplav územia povodňami a na zníženie potenciálnych nepriaznivých následkov povodní na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo, hospodársku činnosť. Pôjde predovšetkým o návrhy preventívnych opatrení v krajine a na vodných tokoch a harmonogram ich realizácie, ktorý bude vypracovaný v závislosti od poradia naliehavosti. Podľa §8 ods. 7 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov sa plány manažmentu povodňového rizika budú vyhotovovať v čiastkových povodiach, ktoré podľa §11 ods. 4 a 5 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov vymedzujú správne územie povodia Dunaja a správne územie povodia Visly.

<p>s nižším počtom ekvivalentných obyvateľov 50 % podiel odvádzaných a čistených vôd. Cena vody zohľadní princíp úhrady nákladov za vodohospodárske služby vrátane nákladov za ochranu životného prostredia a nákladov na zdroje v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“.</p> <p>7. Slovensko zabezpečí ochranu života a zdravia ľudí, ich majetku, životného prostredia, kultúrneho dedičstva a hospodárskych činností pred povodňami, suchom a nedostatkom vody s využitím všetkých dostupných opatrení a prostriedkov. Zvýši sa využitie zelených opatrení, ktoré budú spolu s nevyhnutnou technickou infraštruktúrou integrálnou súčasťou systému ochrany pred povodňami. Povodňiam sa bude predchádzať zmiernením príčin ich vzniku a tiež dodržiavaním územných plánov vytvorených na základe povodňových máp.</p> <p>8. Lepšie plánovanie v zastavanej, poľnohospodárskej a lesnej krajine povedie k zodpovednejšiemu hospodáreniu s vodou. Vodné zdroje sa budú efektívne využívať vrátane zrážkovej vody a opätovného využitia pitnej vody. Zadržávaním vody v krajine zmierni dôsledky sucha.</p>																		
<p>5.4. Vodný režim v krajine a vodné hospodárstvo Zameriť opatrenia na zachovanie alebo zlepšovanie súčasného stavu vôd s cieľom dosiahnutia ich dobrého stavu, efektívne a udržateľné využívanie vodných zdrojov, ochranu pred povodňami a prispievanie k ochrane prírody a krajiny a podpore poskytovania ekosystémových služieb. Vytvárať priestor pre širšie uplatnenie tzv. „zelených“ opatrení v povodí, kde hlavným cieľom je zvýšenie adaptability krajiny cestou obnovy a zvýšenia účinnosti ekosystémových funkcií krajiny.</p>	<p>Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)</p>																	
<p>Zlepšovanie stavu vôd s cieľom: Dosiahnutia ich dobrého stavu</p> <p>Efektívne využívanie vodných zdrojov</p> <p>Ochrana pred následkami povodní, sucha a nedostatku vody a adaptácia na zmenu klímy</p>	<p>Orientácia, zásady a priority vodohospodárskej politiky SR do roku 2027 (2015)</p>																	
<p>Strategický cieľ: zhodnotiť možnosti plnenia strategických cieľov v oblasti výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie (z využitia energie vodných tokov)</p>	<p>Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 (2017)</p>																	
<p>Na základe uvedeného a súčasného stavu výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie prostredníctvom malých vodných elektrární, ktorá bola k 31. 12. 2015 na úrovni 319,65 GWh/rok sa do roku 2020 očakáva zvýšenie výroby o 280,35 GWh/rok. Do roku 2030 na dosiahnutie ambiciózneho cieľa 850 GWh/rok je potrebné ďalšie zvýšenie o 250 GWh/rok.</p>	<p>Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 (2017)</p>																	
<p>Riešenie úbytku a degradácie mokradí: Cieľ č. 2 – Zabezpečenie udržateľného využívania vôd pri rešpektovaní potrieb ekosystémov a povodí</p>	<p>Akčný plán pre mokrade na roky 2029 – 2021 (2019)</p>																	
<p>Cieľ: Znížiť nepriaznivé dôsledky sucha a nedostatku vody na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť a preventívnymi opatreniami, eliminovať negatívne dôsledky zmeny klímy</p>	<p>H₂Odnota je voda (2018)</p>																	
<p>Dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015, resp. do 2021</p>	<p>Vodný plán Slovenska – (aktualizácia 2016)</p>																	

<p>Environmentálnym cieľom pre útvár povrchovej vody je vykonanie opatrenia na</p> <p>a) zabránenie zhoršeniu stavu útvarov povrchovej vody,</p> <p>b) ochranu, zlepšovanie a obnovovanie útvarov povrchovej vody s cieľom dosiahnuť dobrý stav povrchových vôd do 22. decembra 2015, resp. do 2021,</p> <p>c) ochranu a zlepšovanie umelých a výrazne zmenených útvarov povrchových vôd s cieľom dosiahnuť dobrý ekologický potenciál a dobrý chemický stav do 22. decembra 2015, resp. do 2021,</p> <p>d) postupné znižovanie znečisťovania prioritnými látkami a zastavenie alebo postupné ukončenie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.</p>	<p>Vodný plán Slovenska – (aktualizácia 2016)</p>	<p>→2021</p>						
<p>Environmentálnym cieľom pre útvár podzemnej vody je vykonanie opatrení na</p> <p>a) zabránenie alebo obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemnej vody a na zabránenie zhoršeniu stavu útvarov podzemných vôd,</p> <p>b) ochranu, zlepšovanie a obnovovanie útvarov podzemnej vody a na zabezpečenie rovnováhy medzi odbermi podzemných vôd a dopĺňaním ich množstva s cieľom dosiahnuť dobrý stav podzemných vôd do 22. decembra 2015, resp. do 2021,</p> <p>c) zvrátenie významného vzostupného trendu koncentrácie znečisťujúcej látky, ktorý je spôsobený ľudskou činnosťou s cieľom postupného znižovania znečisťovania podzemnej vody.</p>	<p>Vodný plán Slovenska – (aktualizácia 2016)</p>	<p>→2021</p>						
<p>A) Plán rozvoja verejných vodovodov Týmto plánom sa navrhuje realizovať tri základné ciele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba verejných vodovodov v obciach bez vodovodu - zvýšenie počtu obyvateľov zásobovaných z verejných vodovodov - zabezpečiť bezproblémové zásobovanie obyvateľov pitnou vodou bez negatívnych dopadov na životné prostredie <p>Realizáciou navrhovaného riešenia rozvoja verejných vodovodov sa predpokladá, že do roku 2021 sa zvýši zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov na viac ako 90 % zo súčasných 87 %.</p>	<p>Plán rozvoja verejných kanalizácií a verejných vodovodov (aktualizácia 2015)</p>	<p>→2021</p>						
<p>B) Plán rozvoja verejných kanalizácií Rozvoj verejných kanalizácií do roku 2021 je formulovaný nasledovne:</p> <p>I. Prioritná realizácia kanalizačných stavieb</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí v aglomeráciách väčších ako 10 000 EO, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd väčších 10 000 EO, - výstavba, rozšírenie, rekonštrukcia a zvýšenie kapacity stokových sietí v aglomeráciách od 2 000 do 10 000 EO, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd od 2 000 do 10 000 EO, - v aglomeráciách do 2 000 EO výstavba čistiarní odpadových vôd v prípadoch ak už je vybudovaná stoková sieť min. na 80 % celej predmetnej aglomerácie, - výstavba stokových sietí a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, nachádzajúcich sa v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd a ktoré smerujú k zamedzeniu ohrozenia kvality a kvantity podzemných vôd tak, aby nebolo ohrozené 	<p>Plán rozvoja verejných kanalizácií a verejných vodovodov (aktualizácia 2015)</p>	<p>→2021</p>						

ich využívanie.															
II. priebežná realizácia kanalizačných stavieb – priebežné budovanie, rozširovanie a zvyšovanie kapacity stokových sietí a čistiarní odpadových vôd vo všetkých obciach SR (mimo obcí s padajúcich pod Národný program pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS).	Plán rozvoja verejných kanalizácií a verejných vodovodov (aktualizácia 2015)														
Cieľom je zníženie pravdepodobnosti záplav územia povodňami a na zníženie potenciálnych nepriaznivých následkov povodní na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo, hospodársku činnosť.	Plán manažmentu povodňového rizika (2015)														
Pre oblasti, v ktorých boli identifikované existujúce alebo potenciálne významné povodňové riziko, na základe vyhodnotenia informácií získaných z predbežného hodnotenia povodňového rizika, máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika stanoviť vhodné ciele manažmentu povodňového rizika a najneskôr do 22.12.2015 vypracovať plány manažmentu povodňového rizika , ktoré budú obsahovať konkrétne opatrenia na zníženie nepriaznivých dôsledkov povodní zoradené podľa poradia naliehavosti ich realizácie. Plány manažmentu povodňového rizika sa prehodnotia a v prípade potreby aktualizujú do 22.12.2021 a potom každých 6 rokov.	Plán manažmentu povodňového rizika (2015)														

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia na Slovensku: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs - Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok. Envirostratégia 2030 definuje víziu do roku 2030, identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie, vrátane racionálneho využívania pôdy.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Dátum schválenia: 17.10.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 478/2018

Hlavným cieľom aktualizovanej adaptačnej stratégie je zvýšenie odolnosti a zlepšenie pripravenosti Slovenskej republiky čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a ustanovenie inštitucionálneho rámca a koordinačného mechanizmu na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach. Z hľadiska adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sa za kľúčovú oblasť považuje aj pôdne prostredie.

Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

Dátum schválenia: 14.5.2014

Forma: Uznesenie vlády SR č. 231/2014

Program rozvoja vidieka je v poradí druhým dokumentom (po Partnerskej dohode SR 2014 – 2020), ktorý je Slovensko povinné vypracovať, aby mohlo čerpať podporu z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). EPFRV prispieva k stratégii Európa 2020 tým, že poskytuje finančnú podporu na udržateľný rozvoj vidieka. Z hľadiska celkového rámca spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ podpora rozvoja vidieka prispieva k zvýšeniu konkurencieschopnosti pôdohospodárstva; udržateľnému obhospodarovaniu prírodných zdrojov a k činnostiam súvisiacim so zmenou klímy a k vyváženému územnému rozvoju vidieka vrátane tvorby a udržania zamestnanosti.

Program je dokumentom národného charakteru, na základe ktorého bude poskytovaná pomoc z EPFRV v programovacom období 2014 – 2020 prostredníctvom súboru opatrení zoskupených okolo 6 priorít rozvoja vidieka.

Strategické zameranie priorít:

Priorita 4: Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom.

Priorita 5: Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva.

Akčný plán rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2014 – 2020

Dátum schválenia: 21.2.2014

Forma: Uznesenie vlády SR č. 33/2014

Akčný plán rozvoja pôdohospodárstva SR vychádza z Konceptie rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020. Vízia, zámery a ciele tejto konceptie naplňajú svojim obsahom programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 – 2016 a rešpektujú princípy spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2014 – 2020.

Tento materiál svojim obsahom špecifikuje efektívny komplex nástrojov a **opatrení** o. i. na:

- zastavenie úbytku poľnohospodárskych pôd.

Forma: Uznesenie vlády SR č. 110/2018

Cieľom Akčného plánu na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody je predchádzať suchu preventívnymi opatreniami a eliminovať negatívne dôsledky zmeny klímy. Akčný plán je samostatný dokument, ktorý nadväzuje vodný zákon, ktorý vytvára podmienky na znižovanie nepriaznivých účinkov sucha a nedostatku vody. Jeho základným prvkom je súbor opatrení, ktoré sú zatriedené podľa ich účelu a zoradené do skupín podľa sektorov, vrátane sektora poľnohospodárstva.

Súhrn cieľov pre oblasť PÔDA

Ciele	Zdroj	Termín implementácie									
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	
2.4. Do roku 2030 zabezpečiť udržateľné systémy produkcie potravín a implementovať odolné poľnohospodárske praktiky, ktoré zvýšia produktivitu a výrobu, ktoré pomôžu zachovávať ekosystémy, ktoré posilnia schopnosť adaptácie na klimatické zmeny, extrémne poveternostné podmienky, sucho, záplavy a iné prírodné katastrofy a ktoré progresívne zlepšia kvalitu pôdy.	Agenda 2030 (2015)										→2030
Zvýšenie odolnosti a zlepšenie pripravenosti čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a ustanovenie inštitucionálneho rámca a koordinačného mechanizmu na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení vo všetkých kľúčových oblastiach a sektoroch.	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)									→2025 (s výhľadom do 2030)	
3.1. V poľnohospodárstve presadzovať šetrnejšie postupy k životnému prostrediu - Ekologická poľnohospodárska výroba bude v roku 2030 zaberáť minimálne 13,5% pôdy - Zníži sa spotreba pesticídov v poľnohospodárstve a zabezpečí sa ich kontinuálny pokles	Envirostratégia 2030 (2019)										→2030
Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom.	Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 (2014)									→2020	
Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva.	Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 (2014)									→2020	
Vytvoriť stabilné podmienky pre životaschopnú výrobu potravín, udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a aplikovať opatrenia proti zmene klímy a vytvoriť predpoklady na vyvážený územný rozvoj	Akčný plán rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2014 – 2020 (2014)									→2020	
Predchádzať suchu preventívnymi opatreniami, eliminovať negatívne dôsledky zmeny klímy.	H ₂ ODNOTA JE VODA – Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody (2018)									→2025	

NERASTNÉ SUROVINY

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („*Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj*“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integračnou súčasťou všetkých verejných politík.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Environmentálna stratégia predstavuje základný strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 definuje **víziu do roku 2030** (dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva), identifikuje základné systémové problémy, **nastavuje ciele** pre rok 2030, navrhuje **rámcové opatrenia** na zlepšenie súčasnej situácie, vrátane **racionálneho využívania horninového prostredia**.

<p>-koordinácia využívania a ochrany nerastných surovín s ohľadom na životnosť overených geologických zásob, usmerňovanie a riadenie spracovania, distribúcie, spotreby a recyklácie surovín a podpora šetrného nakladania s nimi, -trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti a ochrana životného prostredia, -stanovenie miery sebestačnosti v jednotlivých druhoch nerastných surovín v dlhodobej perspektíve, -stabilizácia sociálnej politiky a rozvoj zamestnanosti v regiónoch s výskytom ložísk nerastných surovín a s nadväzujúcim spracovateľským priemyslom, -útlmové programy v neefektívnej ťažbe niektorých druhov nerastných surovín (rudné suroviny, uhlie a i.) a ich zefektívnenie.</p>														
<p>Medzi prioritné ciele koncepcie patrí: - zisťovanie, overovanie a hodnotenie zdrojov nerastných surovín, - vytváranie podmienok pre racionálne využívanie a ochranu surovinových zdrojov, - realizácia základného a regionálneho geologického výskumu, - ložiskový geologický prieskum zameraný na energetické suroviny v kontexte energetickej bezpečnosti, - ložiskový geologický prieskum zameraný na nerastné suroviny, ktoré sú z hľadiska ekonomickej dôležitosti a dovozových rizík kritické pre najdôležitejšie hospodárske odvetvia Slovenska a EÚ, - geologický prieskum životného prostredia zameraný na zisťovanie a overovanie znečistenia životného prostredia spôsobeného činnosťou človeka, najmä znečistenia pôd, horninového prostredia a podzemných vôd a hodnotenie geochemických vplyvov na zdravie ľudí a životné prostredie, - tvorba, aktualizácia a dopĺňanie geologického informačného systému, informačného systému environmentálnych záťaží, informačného systému ťažobných odpadov a zavádzanie nových metód hodnotenia stavu geologického prostredia a vizualizácie výsledkov geologických prác.</p>	<p>Koncepcia geologického výskumu a geologického prieskumu územia Slovenskej republiky (2017)</p>												<p>→2022</p>	

HORNINY

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs - Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integračnou súčasťou všetkých verejných politík.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Environmentálna stratégia predstavuje základný strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 definuje **víziu do roku 2030** (dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva), identifikuje základné systémové problémy, **nastavuje ciele** pre rok 2030, navrhuje **rámčové opatrenia** na zlepšenie súčasnej situácie, vrátane **racionálneho využívania horninového prostredia**.

Koncepcia geologického výskumu a geologického prieskumu územia Slovenskej republiky

Dátum schválenia: 29.11.2017

Forma: Uznesenie vlády SR č. 549/2017

Materiál stanovuje priority a vytvára predpoklady na koordináciu geologického výskumu a geologického prieskumu financovaného zo štátneho rozpočtu, z verejných prostriedkov alebo zo súkromných zdrojov pre napĺňanie potrieb spoločnosti, špecializovaných organizácií, rezortu hospodárstva, dopravy, školstva, zdravotníctva, obrany, kultúry, cestovného ruchu a pod. Vyhodnotenie realizácie Koncepcie geologického výskumu a geologického prieskumu územia Slovenskej republiky bude predložené na rokovanie vlády SR do 30. júna 2022 a následne každých päť rokov.

Program prevencie a manažmentu zosuvných rizík (2014 – 2020)

Dátum schválenia: 18.12.2013

Forma: Uznesenie vlády SR č. 738/2013

Program (vrátane jeho aktualizácie uznesením vlády SR č. 248/2018 zo dňa 23.5.2018) predstavuje strategický plánovací dokument pre oblasť prevencie a manažmentu zosuvných rizík. Určuje rámcové úlohy, ktorých účelom je eliminovať negatívne vplyvy zosuvného rizika na životy a majetok obyvateľov a na životné prostredie, a tým prispieť k lepšej kvalite života a ochrane životného prostredia.

Štátny program sanácie environmentálnych záťaží (2016 – 2021)

Dátum schválenia: 13.1.2016

Forma: Uznesenie vlády SR č. 7/2016

Program predstavuje strategický plánovací dokument pre oblasť environmentálnych záťaží na Slovensku, ktorý určuje rámcové úlohy na postupné znižovanie negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží na zdravie človeka a životné prostredie. Program bol doplnený uznesením vlády SR č. 459/2018 a má sa priebežne aktualizovať každých šesť rokov.

Uznesenie vlády SR, ktorým bol program schválený, ukladá ministrom životného prostredia v bode B.5. do 31. januára 2021 predložiť na rokovanie vlády Program prevencie a manažmentu zosuvných rizík (2021 – 2027).

Súhrn cieľov pre oblasť HORNINY

Ciele	Zdroj	Termín implementácie										
		2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2030	
12.2 Do roku 2030 dosiahnuť udržateľné manažovanie a efektívne využívanie prírodných zdrojov	Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (2015)											→2030

<p>Do roku 2030 Slovensko vyvinie úsilie na odstránenie environmentálnych záťaží s najvyššou prioritou riešenia. Bezpečné odstraňovanie environmentálnych škôd bude plne hrazené ich pôvodcami. Pri ložiskovom geologickom prieskume bude pokračovať efektívna spolupráca s miestnymi samosprávami a občanmi. Ochrana zdravia pred rizikami z kontaminovania územia a ochrana prírody budú považované za prioritu. Zavedie sa legislatívna povinnosť vykonať inžiniersko-geologický prieskum pred zakladaním stavieb v zosuvných územiach a pred realizáciou strategických veľkokapacitných a líniových stavieb.</p>	<p>Envirostratégia 2030 (2019)</p>																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
<p>Prioritné ciele koncepcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zisťovanie, overovanie a hodnotenie zdrojov nerastných surovín, - vytváranie podmienok pre racionálne využívanie a ochranu surovínových zdrojov, - realizácia základného a regionálneho geologického výskumu, - ložiskový geologický prieskum zameraný na energetické suroviny v kontexte energetickej bezpečnosti, - ložiskový geologický prieskum zameraný na nerastné suroviny, ktoré sú z hľadiska ekonomickej dôležitosti a dovozových rizík kritické pre najdôležitejšie hospodárske odvetvia Slovenska a EÚ, - vyhľadávací hydrogeologický prieskum zameraný na zabezpečenie zdrojov pitnej vody pre obyvateľstvo, - hydrogeologický prieskum zameraný na zdroje obyčajných a minerálnych vôd a na zdroje geotermálnej energie a suchého tepla hornín, - inžiniersko-geologický prieskum zameraný na hodnotenie inžiniersko-geologických pomerov územia pre potreby územného plánovania a výstavby, hodnotenie geologických hazardov a návrhu opatrení na ich elimináciu, - sanáciu havarijných zosuvov a iných geodynamických javov ohrozujúcich životy a majetok obyvateľov a majetok štátu a samosprávy, - prieskum a sanáciu environmentálnych záťaží, - geologický prieskum životného prostredia zameraný na zisťovanie a overovanie znečistenia životného prostredia spôsobeného činnosťou človeka, najmä znečistenia pôd, horninového prostredia a podzemných vôd a hodnotenie geochemických vplyvov na zdravie ľudí a životné prostredie, - tvorba, aktualizácia a dopĺňanie geologického informačného systému, informačného systému environmentálnych záťaží, informačného systému ťažobných odpadov a zavádzanie nových metód hodnotenia stavu geologického prostredia a vizualizácie výsledkov geologických prác. 	<p>Koncepcia geologického výskumu a geologického prieskumu územia Slovenskej republiky (2017)</p>																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											

OCHRANA PRÍRODY, BIODIVERZITY A KRAJINY

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátenie prírody do našich životov

Dátum schválenia: 20.5.2020

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2020) 380 final)

Nová stratégia v oblasti biodiverzity do roku 2030 je komplexným, systematickým a ambicióznym dlhodobým plánom na ochranu prírody a zvrátenie degradácie ekosystémov. Zásadne podopiera európsku zelenú dohodu i vedúce medzinárodné postavenie EÚ vo sfére celosvetových verejných statkov a cieľov udržateľného rozvoja.

Stratégia v záujme nasmerovania európskej biodiverzity k obnove do roku 2030 stanovuje nové možnosti účinnejšieho vykonávania existujúcej legislatívy, nové záväzky, opatrenia, cieľové hodnoty a riadiace mechanizmy.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Environmentálna stratégia predstavuje základný strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 **definuje víziu do roku 2030** (dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok), identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie.

Vízia za oblasť Účinná ochrana prírody a krajiny:

Slovensko zamedzí zhoršovaniu stavu chránených druhov a biotopov. Do roku 2030 bude obnovených minimálne 15 % degradovaných ekosystémov. Prehodnotením a vhodným dobudovaním sústavy chránených území a vypracovaním, schválením a realizáciou dokumentov starostlivosti sa vytvoria možnosti starostlivosti o všetky významné druhy a biotopy v SR. Zjednodušený systém chránených území a stupňov ochrany umožní prísnejšiu ochranu a cielenú starostlivosť v súlade s medzinárodnými štandardmi. Jadrovú zónu národných parkov budú tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha po prehodnotení do roku 2024 dosiahne do roku 2025 50 % celkovej rozlohy každého národného parku manažmentovej kategórie II. chránených území podľa IUCN a 75 % tejto rozlohy do roku 2030. Ohodnotením a platbami za ekosystémové služby sa vytvoria podmienky pre ich komplexné a udržateľné zabezpečovanie. Vypracuje sa a bude sa uplatňovať integrovaný koncept ochrany krajiny.

Na národnej úrovni sa v súvislosti s obchodovaním s ohrozenými druhmi (CITES), s ohľadom na aplikačnú prax, prijímú nové regulácie a zohľadnia sa problémy s implementáciou a vymáhaním súčasných národných právnych noriem. Existujúce nástroje budú efektívnejšie využívané a budú doplnené o možnosti ich uplatnenia aj v prípade obchodu realizovaného cez internet.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Dátum schválenia: 17.10.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 478/2018

Hlavným cieľom aktualizovanej adaptačnej stratégie je zvýšenie odolnosti a zlepšenie pripravenosti Slovenskej republiky čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a ustanovenie inštitucionálneho rámca a koordinačného mechanizmu na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach.

Čiastkové ciele stratégie (obsahujú v sebe ďalšie rámcové opatrenia):

1. Zabezpečenie aktívnej tvorby národnej adaptačnej politiky
2. Efektívna implementácia adaptačných opatrení a monitoring účinnosti týchto opatrení v praxi
3. Posilnenie premietnutia cieľov a odporúčaní národnej adaptačnej stratégie v rámci viacúrovňovej správy vecí verejných a podpory podnikania
 - 3.1. Premietnutie adaptácie na horizontálnej úrovni riadenia – do sektorových, socioekonomických a územných politík

- 3.2. Premietnutie adaptácie na vertikálnej úrovni riadenia a posilnenie adaptačného procesu na regionálnej a lokálnej úrovni
- 3.3. Premietnutie adaptácie do zvyšovania odolnosti podnikateľských subjektov a ich firemných aktivít voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy
4. Zvyšovanie verejného povedomia o problematike zmeny klímy a budovanie znalostnej základne pre účinnejšiu adaptáciu
5. Podpora synergie medzi adaptačnými a mitigačnými opatreniami a využívanie ekosystémového prístupu pri realizácii adaptačných opatrení všade, kde podmienky umožnia uplatnenie tohto prístupu
6. Podpora premietnutia cieľov a odporúčaní základných medzinárodných právnych nástrojov pre hľadanie riešenia problematiky zmeny klímy.

Z hľadiska adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sa za **klúčovú oblasť** považuje aj **prírodné prostredie a biodiverzita, ako aj ochrana a obnova ekosystémov a ich služieb.**

Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020

Dátum schválenia: 8.1.2014

Forma: Uznesenie vlády SR č. 12/2014

Aktualizovaná národná stratégia dopĺňa a aktualizuje Národnú stratégiu ochrany biodiverzity na Slovensku. Dôvodom jej aktualizácie sú závery z desiatej Konferencie zmluvných strán Dohovoru OSN o biologickej diverzite. Procesom aktualizácie stratégie ochrany biodiverzity sa plnia medzinárodné záväzky SR vyplývajúce najmä z Dohovoru OSN o biologickej diverzite, ako i záväzkov, ktoré prijala EÚ ako reflexiu na globálne ciele, opatrenia a záväzky plnenia tohto Dohovoru.

Oproti pôvodnej stratégii je **rozšírená o oblasti**, ako sú **zelená infraštruktúra, ekosystémové služby** či **invázne druhy**, reflektuje politiky ochrany biodiverzity na úrovni EÚ a vo zvýšenej miere sa venuje zaradeniu ochrany biodiverzity a starostlivosti o chránené územia medzi priority pri plánovaní nástrojov financovania z európskych fondov.

Jej **cieľom** je vytvoriť politický rámec pre zastavenie trendu straty biodiverzity a urýchliť prechod SR ako členskej krajiny EÚ na „zelenú“ ekonomiku, ktorá dokáže účinnejšie využívať prírodné genetické zdroje v zmysle Stratégie Európa 2020. Pre dosiahnutie kľúčového cieľa je navrhnutých **9 čiastkových cieľov** a **34 opatrení**. Každý z navrhovaných cieľov sa zameriava na konkrétnu oblasť ochrany biodiverzity a ich splnenie je potrebné zabezpečiť do roku 2020.

Hlavným nástrojom na implementáciu Národnej stratégie je **Akčný plán pre implementáciu opatrení vyplývajúcich z aktualizovanej Národnej stratégie ochrany biodiverzity do roku 2020** (schválený 10.9.2014 uznesením vlády SR č. 442/2014), ktorý v prehľadnej tabuľkovej forme **obsahuje** spolu **167 úloh** prispievajúcich k plneniu **6 cieľov**, resp. **33 opatrení** národnej stratégie.

Aktualizovaný Program starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024

Dátum schválenia: 3.4.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 144/2019

Program starostlivosti o mokrade je základným strategickým dokumentom na plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodného Dohovoru o ochrane mokradí majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor). Ako východiská boli využité vládou schválené dokumenty a medzinárodne schválené dokumenty, najmä zo strany medzinárodných dohovorov a EÚ. Najdôležitejším dokumentom je 4. strategický plán Ramsarského dohovoru na roky 2016 – 2024. Vychádza tiež z aktuálnych národných priorít a kapacít a je zameraný na zámery a ciele, ktoré sa majú dosiahnuť medzi jednotlivými zasadnutiami Konferencie zmluvných strán.

Podľa 4. strategického plánu Ramsarského dohovoru na roky 2016 – 2024, ako aj EÚ a národných priorít boli na zmenu negatívneho trendu pri úbytku a degradácii mokradí i v starostlivosti o mokrade v aktualizovanom Programme starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 naformulované **tri hlavné strategické zámery** a **jeden operatívny zámer**, ktoré sú rozpracované v **18 strategických cieľov**.

Program starostlivosti sa rozpracováva v **akčných plánoch** pre obdobia 2019 – 2021 a 2022 – 2024. Akčný plán 2019 – 2021 (schválený 3.4.2019 uznesením vlády SR č. 144/2019) nadväzuje na Akčný plán pre mokrade na roky 2015 – 2018, pričom navrhnuté opatrenia vyplývajú z aktuálnych priorít a kapacít na národnej úrovni. Pozostáva zo **65 úloh (opatrení)** v rámci 18 strategických cieľov, ktoré spolu prispievajú k plneniu 4 strategických zámerov. Bol navrhnutý tak, aby významnou mierou prispel k zlepšeniu poznania mokradí, k ich ochrane i obnove, k múdreému a udržateľnému využívaniu a v neposlednom rade k zvyšovaniu povedomia verejnosti.

Súhrn cieľov pre oblasť OCHRANA PRÍRODY, BIODIVERZITY A KRAJINY

Ciele	Zdroj	Termín implementácie						
		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2050
Cieľ 15: Chrániť, obnovovať a podporovať udržateľné využívanie pozemných ekosystémov, udržateľne manažovať lesné hospodárstvo, bojovať proti dezertifikácii a zastaviť spätnú degradáciu krajiny a stratu biodiverzity	Agenda 2030 (2015)				→2030			
15.1 Do roku 2020 zaistiť zachovanie, obnovu a udržateľné využívanie pozemských a vnútrozemských sladkovodných ekosystémov a ich služieb, najmä lesov, mokradí, hôr a suchých oblastí, v súlade s povinnosťami podľa medzinárodných dohôd (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
15.4 Do roku 2030 zaistiť zachovanie horských ekosystémov, vrátane ich biodiverzity, s cieľom zlepšenia ich schopnosti poskytovať prospech, ktorý je zásadný pre udržateľný rozvoj (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
15.5 Okamžite a vo významnej miere konať s cieľom zníženia zhoršovania prirodzených biotopov, zastavenia straty biodiverzity a do roku 2020 ochrániť a zabrániť vyhynutiu ohrozených druhov (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			

15.6 Presadzovať spravodlivé delenie prospechov vyplývajúcich z využívania genetických zdrojov a presadzovať primeraný prístup k takým zdrojom, ako je medzinárodne dohodnuté (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
15.7 Urgentne konať s cieľom ukončenia pytliactva a nelegálneho obchodovania s chránenými druhmi flóry a fauny a riešiť dopyt aj ponuku nelegálnych produktov z voľne žijúcich druhov (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
15.8 Do roku 2020 zaviesť opatrenia, ktoré zabránia zavádzaniu a významne znížia dopad invazívnych cudzích druhov na ekosystémy krajiny a vody a ktoré budú kontrolovať alebo vykorenia prioritné druhy (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
15.9 Do roku 2020 zapracovať hodnoty ekosystémov a biodiverzity do národného a miestneho plánovania, rozvojových procesov, stratégií znižovania chudoby a účtov (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
15.a Mobilizovať a významne zvýšiť finančné prostriedky zo všetkých zdrojov pre ochranu a udržateľné využívanie biodiverzity a ekosystémov (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
Do roku 2030 zabezpečiť napredovanie pri oživovaní európskej biodiverzity zintenzívnením ochrany a obnovy prírody (strategický cieľ)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)	→2030			
Zákonom chrániť minimálne 30 % pevninských oblastí v EÚ a integrovať ekologické koridory v rámci skutočnej transeurópskej siete prírody (cieľ v rámci záväzku „vytvoriť Ucelenú sústavu chránených území“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)	→2030			
Prísne chrániť aspoň tretinu chránených území EÚ vrátane všetkých zostávajúcich klimaxových lesov a pralesov v EÚ (cieľ v rámci záväzku „vytvoriť Ucelenú sústavu chránených území“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)	→2030			
Účinne spravovať všetky chránené územia s definovaním jasných cieľov a opatrení v oblasti ochrany a náležite ich monitorovať (cieľ v rámci záväzku „vytvoriť Ucelenú sústavu chránených území“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)	→2030			
Do roku 2030 budú obnovené významné oblasti degradovaných ekosystémov a ekosystémov bohatých na uhlík, v prípade biotopov a rastlinných a živočíšnych druhov sa nebude prejavovať žiadne zhoršenie trendov alebo stavu ochrany a aspoň 30 % z nich dosiahne priaznivý stav ochrany alebo preukáže pozitívny trend (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)	→2030			
Zvráti sa trend úbytku opelovačov (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)	→2030			
Používanie chemických pesticídov a ich riziko sa zníži o 50 % a používanie nebezpečnejších pesticídov sa zníži o 50 % (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)	→2030			
Aspoň 10 % poľnohospodárskej plochy bude mať krajinné prvky s vysokým stupňom	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)	→2030			

diverzity (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)						
Aspoň 25 % poľnohospodárskej pôdy sa bude obhospodarovať v súlade so zásadami ekologického poľnohospodárstva a dôjde k výraznému rozmachu využívania agroekologických postupov (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)		→2030			
V EÚ budú pri plnom rešpektovaní ekologických zásad vysadené aspoň tri miliardy stromov (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)		→2030			
Dosiahne sa výrazný pokrok pri sanácii kontaminovanej pôdy (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)		→2030			
Obnoví sa najmenej 25 000 km voľne tečúcich riek (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)		→2030			
Počet druhov ohrozených inváznymi nepôvodnými druhmi, ktoré sú uvedené v červenom zozname, sa zníži o 50 % (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)		→2030			
Únik živín z hnojív sa zníži o 50 %, vďaka čomu sa používanie hnojív zníži aspoň o 20 % (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)		→2030			
Mestá s počtom obyvateľov 20 000 a viac budú mať ambiciózný plán mestského rozvoja zelených oblastí (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)		→2030			
V citlivých priestoroch, ako sú napríklad mestské zelené oblasti EÚ, sa prestanú používať chemické pesticídy (cieľ v rámci záväzku „vypracovať Plán EÚ na obnovu prírody“)	Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (2020)		→2030			
Zastaviť stratu biodiverzity; o.i.: - Do roku 2030 bude obnovených minimálne 15 % degradovaných ekosystémov	Envirostratégia 2030 (2019)		→2030			
Zreformovať štátne inštitúcie ochrany prírody	Envirostratégia 2030 (2019)		→2030			
Zjednodušiť systém a dodržiavať bezzásahovosť v najvyššom stupni ochrany; o.i.: - Do roku 2030, a v prípade národných parkov do roku 2024 prehodnotiť celý systém chránených území a jednotlivých stupňov ochrany na celom území Slovenska - Jadrovú zónu národných parkov budú tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha po prehodnotení do roku 2024 dosiahne do roku 2025 50 % celkovej rozlohy každého národného parku manažmentovej kategórie II. chránených území podľa IUCN a 75 % tejto rozlohy do roku 2030	Envirostratégia 2030 (2019)		→2024 →2025 →2030			
Ohodnotiť a udržateľne využívať ekosystémové služby	Envirostratégia 2030 (2019)		→2030			

Vytvoriť a uplatňovať integrovaný koncept ochrany krajiny	Envirostratégia 2030 (2019)		→2030			
Zlepšiť vymáhanie práva v oblasti obchodovania s ohrozenými druhmi	Envirostratégia 2030 (2019)		→2030			
Obnova degradovaných mokradí (revitalizácia rašelinísk, obnova narušeného vodného režimu, zamedzenie zarastaniu drevinami) a inundačných území, umožnenie prirodzenej dynamiky tokov, zabezpečenie opravy a údržby odvodňovacích objektov lesných ciest tak, aby sa zabránilo pôdnej erózii (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)		→2025	→2030 (výhľad)		
Vytváranie mokradí (vodné plochy, zvýšenie inundačnej a retenčnej kapacity horných a stredných tokov, obnova meandrov horných tokov) (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)		→2025	→2030 (výhľad)		
Diverzifikácia krajiny a krajinných štruktúr – zabezpečenie heterogenity ekosystémov, zvyšovanie rozmanitosti vegetácie, terénne úpravy pri technických protieróznych opatreniach (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)		→2025	→2030 (výhľad)		
Udržateľné obhospodarovanie trvalých trávnych porastov, zachovanie pôvodných trvalých trávnych porastov (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)		→2025	→2030 (výhľad)		
Zvýšenie konektivity krajiny – budovanie zelenej infraštruktúry, udržiavanie alebo vytváranie koridorov a spojovacích článkov, obmedzovanie bariérového vplyvu ciest a železníc, zástavby, odstraňovanie bariér na tokoch (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)		→2025	→2030 (výhľad)		
Kontrola/odstraňovanie invázných a expandujúcich nepôvodných druhov, systematické, dlhodobé mapovanie, monitorovanie výskytu populácií invázných druhov (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)		→2025	→2030 (výhľad)		
Zastaviť stratu biodiverzity a degradáciu ekosystémov a ich služieb v SR do roku 2020, zabezpečiť obnovu biodiverzity a ekosystémov vo vhodnom rozsahu a zvýšiť náš príspevok k zamedzeniu straty biodiverzity v celosvetovom meradle. (kľúčový cieľ)	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)		→2020			
A.1 Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov, najmä tých, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ a dosiahnuť výrazné a merateľné zlepšenie ich stavu. (čiastkový cieľ)	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)		→2020			
A.2 Zabezpečiť informovanosť laickej a odbornej verejnosti o význame biodiverzity a krokoch na jej ochranu a trvalo udržateľné využívanie. (čiastkový cieľ)	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)		→2020			
B.3 Do roku 2020 zaistiť zachovanie a posilnenie ekosystémov a ich služieb, a to prostredníctvom zriadenia zelenej infraštruktúry a obnovy najmenej 15 % zdegradovaných ekosystémov. (čiastkový cieľ)	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)		→2020			
C.4 Do roku 2020 realizovať opatrenia Spoločnej poľnohospodárskej politiky priaznivé pre biodiverzitu na všetkých poľnohospodársky využívaných plochách tak, aby sa merateľne zlepšil stav ochrany druhov a biotopov. (čiastkový cieľ)	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)		→2020			
C.5 Zabezpečiť v rámci realizácie programov starostlivosti o lesy merateľné zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov, ktoré sú závislé od vhodného lesného prostredia alebo na ktoré má	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)		→2020			

lesné hospodárstvo zásadný vplyv a zabezpečiť merateľné zlepšenie v oblasti poskytovania ekosystémových služieb v súlade s udržateľným obhospodarovaním lesov v porovnaní s referenčným scenárom EÚ (2010). (čiastkový cieľ)							
C.6 Zabezpečiť priaznivý stav ochrany vodných a na vodu viazaných biotopov a druhov v súlade s cieľom dosiahnuť dobrý environmentálny stav vodných ekosystémov do roku 2020, pričom v oblasti rozvoja a regulácie akvakultúry je potrebné zabezpečiť takú formu využívania vôd, ktorá nebude mať nepriaznivý vplyv na vodné druhy, biotopy a ekosystémy. (čiastkový cieľ)	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)	→2020					
D.7 Zabezpečiť, aby sa zmiernil negatívny vplyv invázných druhov na biodiverzitu a ekosystémy na Slovensku do roku 2020. (čiastkový cieľ)	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)	→2020					
E.8 Znižovať intenzitu pôsobenia negatívnych faktorov na biodiverzitu, dobudovať pre tento účel účinný právny rámec a nástroje na kontrolu jeho dodržiavania a zabezpečiť spravodlivé a rovnocenné spoločné využívanie prínosov vyplývajúcich z používania genetických zdrojov. (čiastkový cieľ)	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)	→2020					
F.9 Zaangažovať široké spektrum zainteresovaných strán a oživiť alebo nadviazať partnerstvá pre podporu implementácie národnej stratégie, podporiť výchovu, vzdelávanie, výskum a participáciu. (čiastkový cieľ)	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)	→2020					
Riešenie príčin úbytku a degradácie mokradí (strategický zámer)	Aktualizovaný Program starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 (2019)	→2024					
Efektívna ochrana a manažment sústavy ramsarských lokalít (strategický zámer)	Aktualizovaný Program starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 (2019)	→2024					
Múdre a udržateľné využívanie všetkých mokradí (strategický zámer)	Aktualizovaný Program starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 (2019)	→2024					
Podpora uplatňovania a realizácie (operatívny zámer)	Aktualizovaný Program starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 (2019)	→2024					

PRIEMYSEL

Agenda 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Európa efektívne využívajúca zdroje

Dátum schválenia: 24.12.2012

Forma: Uznesenie Európskeho parlamentu 2011/2068(INI)

Víziou tohto dokumentu je, aby do roku 2050 rástlo hospodárstvo EÚ spôsobom, ktorý rešpektuje obmedzenosť zdrojov a hranice možností planéty, čím bude prispievať k celosvetovej transformácii hospodárstva. Hospodárstvo má byť konkurencieschopné, inkluzívne a má poskytovať vysokú životnú úroveň s oveľa menším vplyvom na životné prostredie. Všetky zdroje majú byť riadené udržateľným spôsobom, a to od surovín až po energiu, vodu, vzduch, krajinu a pôdu.

Spôsob, ako dosiahnuť túto víziu, je rozvoj efektívneho využívania zdrojov. Tento spôsob umožňuje, aby sa v rámci hospodárstva vytváralo viac za menej, poskytovala väčšia hodnota pri menšom vstupe, využívali zdroje trvalo udržateľným spôsobom a aby sa minimalizoval vplyv na životné prostredie. V praxi to znamená, že zásoby všetkých environmentálnych aktív, ktoré EÚ využíva, alebo zdroje, ktoré dodáva do celého sveta, sú bezpečné a riadené so zreteľom na maximálne trvalo udržateľné výnosy. Takisto bude nevyhnutné znížiť objem komunálneho odpadu takmer na nulu a obnoviť ekosystémy,

príčom je potrebné pochopiť systémové riziká pre hospodárstvo vyplývajúce zo životného prostredia a predchádzať im. Bude potrebná nová vlna inovácií.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Environmentálna stratégia predstavuje základný strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 **definuje víziu** do roku 2030 (dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok), identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie.

Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Dátum schválenia: 5.3.2020

Forma: Uznesenie vlády SR č. 104/2020

Dokument poskytuje ucelený dlhodobý (30-ročný) **strategický výhľad** prechodu na nízkouhlíkovú ekonomiku, zabezpečuje súlad s ostatnými strategickými dokumentmi a akčnými plánmi v rámci národného hospodárstva (energetika, priemysel, doprava, pôdohospodárstvo a lesníctvo, odpady) Zavádza **záväzné a indikatívne ciele** pre jednotlivé oblasti, zabezpečuje súlad s cieľmi Parížskej dohody, hlavne pokiaľ ide o cieľ uhlíkovej neutrality. Ponúka zoznam **opatrení** a možností ich financovania a vyhodnocuje dopady stratégie a jej opatrení na makroekonomické ukazovatele.

Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030

Dátum schválenia: 27.6.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 300/2018

Stratégia hospodárskej politiky je strategickým dokumentom dlhodobého charakteru, ktorého hlavným cieľom je určiť strategické smerovanie hospodárskej politiky Slovenska do roku 2030 poskytujúce predstavu o ďalšom vývoji a rozvoji hospodárstva SR s apolitickým charakterom. Tým umožní dlhodobo absentujúce koncepčné venovanie sa problematike nad rámec politického cyklu s ambíciou poskytnúť východiská tak pre súčasnú, ako aj budúce vlády SR. Vďaka tomu prispeje k lepšej predvídateľnosti a stabilite verejných rozhodnutí.

Stratégia je zameraná na dosiahnutie rozvoja hospodárstva SR a determinuje **dlhodobé priority a ciele** rozvíjajúce sféru hospodárstva SR s výhľadom do roku 2030 s charakterom presahujúcim vládny cyklus. Stratégia hospodárskej politiky má zabezpečiť **inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast hospodárstva**, založený na podpore znalostí a inovácií, konkurencieschopného hospodárstva s efektívnym využívaním zdrojov a s nízkou mierou nezamestnanosti pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť SR s výhľadom do roku 2030.

Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2014 – 2020)

Dátum schválenia: 13.11.2013

Forma: Uznesenie vlády SR č. 665/2013

Ministerstvo hospodárstva SR v spolupráci s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR vypracovalo, v zmysle vyššie uvedeného, Stratégiu výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3). Na tvorbe RIS3 sa spolupodieľal Úrad vlády SR, zástupcovia podnikateľského, akademického a výskumného sektora. RIS3 predstavuje základný rámcový strategický dokument pre podporu výskumu a inovácií v nadchádzajúcom programovacom období 2014 – 2020 a je základom pre tvorbu operačných programov. Zároveň je kľúčovým dokumentom, zameraným na udržateľný hospodársky rast a zvýšenie zamestnanosti na Slovensku prostredníctvom cielenej podpory výskumu a inovácií a dosiahnutia kritickéj masy v jednotlivých strategických prioritách pri súčasnom zohľadnení regionálnych špecifik.

Súhrn cieľov pre oblasť PRIEMYSEL

Ciele	Zdroj	Termín implementácie					
		2015	2020	2025	2030	2040	2050
Vybudovať pružnú infraštruktúru, podporovať inkluzívnu a trvalo udržateľnú industrializáciu a posilniť inovácie	Agenda 2030 (2015)				→2030		
Vyvinúť kvalitnú, spoľahlivú, udržateľnú a pružnú infraštruktúru, vrátane regionálnej a cezhraničnej infraštruktúry, s cieľom podpory ekonomického rozvoja a ľudského blahobytu, so zameraním na cenovo dostupný a spravodlivý prístup pre všetkých	Agenda 2030 (2015)				→2030		
Presadzovať inkluzívnu a udržateľnú industrializáciu a do roku 2030 podstatne zvýšiť podiel priemyslu na zamestnaní a hrubom domácom produkte, v súlade s okolnosťami jednotlivých krajín, a zdvojnásobiť jeho podiel v najmenej rozvinutých krajinách	Agenda 2030 (2015)				→2030		
Zvýšiť prístup malých priemyselných a iných podnikov, najmä v rozvojových krajinách, k finančným službám, vrátane dostupného úverovania, a ich integráciu do hodnotových reťazcov a na trhy	Agenda 2030 (2015)				→2030		
Do roku 2030 vylepšiť infraštruktúru a modernizovať priemysel tak, aby bol udržateľný, so zvýšenou efektívnosťou využívania zdrojov a lepším prijímaním čistých a ekologických technológií a priemyselných procesov, pričom všetky krajiny prijímú kroky podľa svojich schopností	Agenda 2030 (2015)				→2030		
Rozšíriť vedecký výskum, vylepšiť technologické schopnosti priemyselných odvetví vo všetkých krajinách, predovšetkým v rozvojových krajinách, vrátane podpory inovácie a podstatného zvýšenia počtu pracovníkov vo výskume a vývoji na 1 milión obyvateľov do roku 2030, ako aj verejného a súkromného výskumu a výdavkov na rozvoj	Agenda 2030 (2015)				→2030		

Napomáhať rozvoju udržateľnej a odolnej infraštruktúry v rozvojových krajinách prostredníctvom zvýšenej finančnej, technologickej a technickej pomoci africkým krajinám, najmenej rozvinutým krajinám, vnútrozemským rozvojovým krajinám a malým rozvojovým ostrovným štátom	Agenda 2030 (2015)	→2030				
Podporovať domáci technologický vývoj, výskum a inovácie v rozvojových krajinách, a to aj prostredníctvom zabezpečenia priaznivého prostredia politiky pre, okrem iného, priemyselnú diverzifikáciu a pridávanie hodnoty komoditám	Agenda 2030 (2015)	→2030				
Významne zvýšiť prístup k informačným a komunikačným technológiám a snažiť sa poskytovať univerzálny a cenovo dostupný prístup na internet v najmenej rozvinutých krajinách do roku 2020	Agenda 2030 (2015)	→2020				
Do roku 2020 budú zrušené environmentálne škodlivé dotácie, pričom sa náležite zohľadní vplyv na ľudí v núdzi.	Európa efektívne využívajúca zdroje (2012)	→2020				
Orgány verejnej správy a podniky do roku 2020 náležite ocenia a zohľadnia prírodný kapitál a ekosystémové služby	Európa efektívne využívajúca zdroje (2012)	→2020				
Do roku 2020 budú splnené predbežné normy EÚ pre kvalitu ovzdušia, vrátane v obzvlášť zaťažených častiach miest, tieto normy sa budú aktualizovať a vymedzia sa ďalšie opatrenia zamerané na odstránenie prekážok brániacich dosiahnutiu konečného cieľa, ktorým je dosiahnutie takej úrovne kvality ovzdušia, ktorá nebude mať výrazný vplyv na zdravie alebo životné prostredie	Európa efektívne využívajúca zdroje (2012)	→2020				
Energetická náročnosť priemyslu Slovenska sa priblíži priemeru EÚ a do roku 2020 budú mať všetky druhy obnoviteľných zdrojov výroby energie vypracované a prijaté kritériá udržateľného využívania.	Envirostratégia 2030 (2019)	→2020				
Posilnenie a zefektívnenie kontrol, dokladovanie legálnej likvidácie odpadových vôd a hrozba reálne účinných sankcií pomôže obmedziť takéto konanie.	Envirostratégia 2030 (2019)	→2030				
Sanované budú záťaž spôsobené priemyselnou, ťažobnou, vojenskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou. Uzavreté a opustené úložiská ťažobného odpadu vznikli pri prieskume, otvárke, príprave a dobývaní ložísk nerastných surovín, vrátane úpravy, zušľachťovania a skladovania nerastov.	Envirostratégia 2030 (2019)	→2030				
Uplatňovať najlepšie dostupné techniky aj pre menšie zariadenia.	Envirostratégia 2030 (2019)	→2030				
V rámci EÚ ETS musia odvetvia, na ktoré sa vzťahuje EÚ ETS, ktoré tvoria približne 45 % emisií EÚ, znížiť svoje emisie do roku 2030 o 43 % v porovnaní s rokom 2005.	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)	→2030				
Dodatočné zvyšovanie energetickej efektívnosti v priemysle a priemyselných procesoch nad rámec modelovaných scenárov.	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)	→2030				

Zavádzanie obehového hospodárstva a inovácií do priemyselných procesov, napr. využívanie vodíka ako inovatívnej technológie (vrátane prechodu výroby ocele založenej na vodíku v prípade dostatočných dodávok vodíka), vrátane dodržiavania Záverov o BAT (best available techniques).	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)		→2030			
Inovovať energeticky a materiálovo náročné prevádzky v oblasti priemyslu.	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)		→2030			
Prechod na nové, čistejšie spôsoby výroby energie a produktov aj prostredníctvom využívania zdrojov energie bez emisií skleníkových plynov v priemysle či zavádzaním princípov obehového hospodárstva.	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)		→2030			
Znižovanie používania fosílnych palív v priemysle za podmienky, že je to technicky a ekonomicky efektívne a toto riešenie prinesie skutočnú úsporu emisií.	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)		→2030			
Zachytávanie a využívanie všetkého odpadového tepla z priemyselných a energetických procesov nákladovo efektívnym spôsobom.	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)		→2030			
Nastavenie finančných podporných mechanizmov z EÚ a SR tak, aby sa prostredníctvom nich dalo financovať čo najviac dekarbonizačných opatrení a opatrení znižujúcich energetickú náročnosť, vrátane zníženia administratívnej záťaže pri podávaní projektov.	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)		→2030			
Zahrnutie plnenia Parížskej dohody medzi základné ustanovenia v medzinárodných obchodných dohodách medzi EÚ a tretími krajinami (tzv. „Paris clause“).	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)		→2030			
Prijať a implementovať koncepciu obehového hospodárstva SR	Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (2018)		→2030			
Podporovať využívanie domácich obnoviteľných zdrojov energií, biomasy a hydroenergetického potenciálu SR.	Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (2018)		→2030			
Podporovať dosiahnutie optimálneho energetického mixu s prevahou zdrojov neproduktujúcich CO2 emisie s uprednostňovaním jadrovej energie a zemným plynom ako nástrojom prechodu k nízko-uhlíkovej energetike pri nahradzovaní uhlia.	Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (2018)		→2030			
Pripraviť a implementovať priemyselnú politiku SR s podporou procesných inovácií a zdrojovej a energetickej efektivity a to v nadväznosti na implementáciu koncepcie Priemyslu 4.0.	Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (2018)		→2030			
Podporovať tvorbu a zavádzanie efektívnych platforiem orientovaných na dosahovanie vedúceho postavenia vo vybraných technológiách a odvetviach.	Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (2018)		→2030			
1. Prehlibovať integráciu a ukotvenie kľúčových priemyselných odvetví, ktoré zvyšujú miestnu pridanú hodnotu, prostredníctvom spolupráce miestnych dodávateľských reťazcov a podporou ich vzájomného sieťovania.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)		→2020			

1a) Do roku 2020 vytvoriť podmienky pre rast doma vytvorenej pridanej hodnoty na celkovom exporte o 5 % oproti súčasnému stavu	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
1b) Zvýšiť počet spoločností, ktoré sa posunú na vyššiu úroveň dodávateľského rebríčka nadnárodných spoločností.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
1c) Zlepšiť prepojenie domácich MSP s dodávateľmi pre veľké nadnárodné spoločnosti.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
2. Zvýšiť príspevok výskumu k hospodárskemu rastu cestou globálnej excelentnosti a lokálnej relevantnosti.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
2a) Do roku 2020 zvýšiť podiel celkových výdavkoch na výskumu a vývoja minimálne do výšky 1,2 % HDP.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
2b) Zvýšiť podiel súkromných zdrojov do výskumu a vývoja v pomere minimálne 2:1 k verejným zdrojom pri zachovaní minimálne súčasného podielu verejných zdrojov na celkových výdavkoch na výskum a vývoj.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
2c) Zefektívniť inštitucionálne usporiadanie výskumnej a vývojovej základne.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
3. Vytvárať dynamickú, otvorenú a inkluzívnu inovatívnu spoločnosť ako jeden z predpokladov pre zlepšenie kvality života.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
3a) Vytvoriť podnikom, hlavne MSP, podmienky pre zvyšovanie ich inovačnej výkonnosti.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
3b) Zvýšiť podiel kreatívneho priemyslu na tvorbe HDP.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
3c) Zvýšiť podiel KIBS na celkovej produkcii podnikateľského sektora.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
3d) Podporiť zavádzanie rôznych typov inovácií do praxe pre potreby spoločnosti	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				
4. Zlepšiť kvalitu ľudských zdrojov pre inovatívne Slovensko.	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (2013)	→2020				

ENERGETIKA

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („*Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj*“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Strategický dokument vytyčujúci politiku štátu v oblasti ochrany životného prostredia. **Základnou víziou** Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo, založené na dôslednej ochrane zložiek životného prostredia a využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva. Ochrana životného prostredia a udržateľná spotreba budú súčasťou všeobecného povedomia občanov aj tvorcov politík. Pomocou predchádzania a prispôsobenia sa zmene klímy budú jej následky na Slovensku čo možno najmiernejšie.

Čiastkové ciele stratégie sa o. i. týkajú aj **energie, ktorá má byť ekonomická a zároveň ekologická.**

Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Dátum schválenia: 5.3.2020

Forma: Uznesenie vlády SR č. 104/2020

Cieľom stratégie je načrtnúť možnosti pre ucelený dlhodobý (30-ročný) strategický výhľad prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, ktoré bude zavŕšené dosiahnutím klimatickej neutrality v roku 2050.

Na dosiahnutie tohto cieľa boli pre sektor energetiky identifikované opatrenia vrátane tých dodatočných, ktoré by mali prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov o 90 % v porovnaní s rokom 1990 a dosiahnuť do roku 2050 klimatickú neutralitu Slovenska.

Stratégia energetickej bezpečnosti SR

Dátum schválenia: 15.10.2008

Forma: Uznesenie vlády 732/2008

Hlavný cieľ: dosiahnuť konkurencieschopnú energetiku, zabezpečujúcu bezpečnú, spoľahlivú a efektívnu dodávku všetkých foriem energie za prijateľné ceny s prihliadnutím na ochranu odberateľa, ochranu životného prostredia, trvalo udržateľný rozvoj, bezpečnosť zásobovania a technickú bezpečnosť.

Stratégia energetickej bezpečnosti SR s **výhľadom do roku 2030** má hlavne zabezpečiť sebestačnosť vo výrobe elektriny, optimálnu cenovú politiku, proexportnú schopnosť SR a posilnenie pozície tranzitnej krajiny na trhu s elektrinou, plynom a ropou a spoľahlivé zásobovanie tepelnou energiou a inými energonosičmi.

Koncepcia energetickej efektívnosti SR

Dátum schválenia: 25.4.2007

Forma: Uznesenie vlády SR č. 576/2007

Koncepcia je základný rámcový programový dokument SR s výhľadom činností a opatrení do roku 2020.

Úlohou koncepcie je na základe aktuálneho vývoja napomôcť riešeniu tých otázok v energetike, ktoré nerieši vnútorný trh s energiou, urobiť inventarizáciu súčasného poznania potenciálov energetických úspor v jednotlivých sektoroch, identifikovať bariéry, navrhnúť strategické ciele a priority, definovať energeticky úsporné opatrenia, časovo zoradiť postupné kroky smerujúce k dosiahnutiu stanovených cieľov a zabezpečiť realizáciu navrhnutých opatrení.

Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030

Dátum schválenia: 11.1.2017

Forma: Uznesenie vlády SR č. 12/2017

Cieľom aktualizovanej koncepcie je zhodnotiť možnosti plnenia strategických cieľov v oblasti výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie (z využitia energie vodných tokov), stanovené európskou a národnou legislatívou, s ohľadom na plnenie ekologických a environmentálnych cieľov podľa európskej i národnej legislatívy a medzinárodných dohovorov, ktorými je SR viazaná.

Národný program znižovania emisií Slovenskej republiky

Dátum schválenia: 5.3.2020

Forma: Uznesenie vlády SR č. 103/2020

Predstavuje hlavný nástroj obmedzovania emisií podľa smernice (EÚ) 2016/2284 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES a slúži na vypracovanie a nastavenie vnútroštátnych politík a opatrení s cieľom splniť národné záväzky znižovania emisií stanovené v uvedenej smernici na roky 2020 a 2030. Ide o záväzky zníženia emisií oxidov síry, oxidov dusíka, nemetánových prchavých organických zlúčenín, amoniaku a prachových častíc PM_{2,5} do roku 2030.

Národný program znižovania emisií prispieva k dosiahnutiu cieľov kvality ovzdušia podľa smernice 2008/50/ES, ako aj k zaisteniu súladu s plánmi a programami stanovenými v iných relevantných oblastiach politiky vrátane klímy, energetiky, poľnohospodárstva, priemyslu a dopravy. Zároveň sa tým podporí presun investícií do čistých a účinných technológií.

Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030

Dátum schválenia: 11.12.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 606/2019

Plán je vypracovaný v zmysle čl. 9 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení EÚ a opatrení v oblasti klímy. Týmto plánom sa aktualizuje platná energetická politika z roku 2014. Okrem základných pôvodných štyroch pilierov, o ktoré sa opierala energetická politika (energetická bezpečnosť, energetická efektívnosť, konkurencieschopnosť a udržateľnosť energetiky) sa plánom rozširuje aj o rozmer dekarbonizácie.

Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2017 – 2019 s výhľadom do roku 2020

Dátum schválenia: 26.4.2017

Forma: Uznesenie vlády SR č. 200/2017

Akčný plán je v poradí štvrtým vykonávacím opatrením Koncepcie energetickej efektívnosti (prijatá uznesením vlády SR č. 576/2007), a plynulo nadväzuje na predchádzajúce tri akčné plány. Vypracovanie akčných plánov energetickej efektívnosti pôvodne vyplýva zo smernice 2006/32/ES o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách, pričom smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti na túto povinnosť nadväzuje, predlžuje povinnosť predkladať akčné plány a rozširuje rozsah akčných plánov.

Národný akčný plán pre energiu z OZE

Dátum schválenia: 6.10.2010

Forma: Uznesenie vlády SR č. 677/2010

V akčnom pláne sa **stanovujú národné ciele** Slovenska pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov spotrebovanej v sektoroch doprava, výroba elektriny a v sektore výroby tepla a chladu v roku 2020, **trajektórie** očakávaného rastu využívania OZE v jednotlivých sektoroch v rokoch 2010 – 2020, **opatrenia** na dosiahnutie cieľov, systémy podpory ako aj celkový očakávaný príspevok opatrení

DOPRAVA

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („*Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj*“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Európska zelená dohoda

Dátum prijatia: 11.12.2019

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2019) 640 final)

Európska zelená dohoda predstavuje plán Európskej komisie na ekologickú transformáciu hospodárstva Európskej únie v záujme udržateľnej budúcnosti. Jej primárnym cieľom je zabezpečiť, aby do roku 2050 bola Európa vôbec prvý klimaticky neutrálny kontinent. Daný dlhodobý cieľ znamená, že sa do roku 2050 EÚ transformuje na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.

Za štvrtinu emisií skleníkových plynov v EÚ je zodpovedná doprava, pričom tento podiel sa neustále zvyšuje. Na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050, sa musia znížiť emisie z dopravy o 90 %. Na tomto znižovaní sa budú musieť podieľať všetky druhy dopravy od cestnej, železničnej, leteckej až po vodnú. Na splnenie cieľov Európskeho ekologického dohovoru bude potrebné v sektore dopravy prehodnotiť klúčové politiky a opatrenia EÚ.

Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Dátum schválenia: 5.3.2020

Forma: Uznesenie vlády SR č. 104/2020

Cieľom tejto dlhodobej stratégie je predstaviť opatrenia nevyhnutné na znižovanie emisií skleníkových a predstaviť **víziu do roku 2050**, ktorá môže viesť k dosiahnutiu rovnováhy medzi emisiami skleníkových plynov a ich záchytov nákladovo efektívnym spôsobom. Ďalším pozitívnym aspektom takejto transformácie je to, že prinesie aj nové environmentálne, ekonomické a zdravotné benefity a rozvoj udržateľného nízkouhlíkového hospodárstva.

Tento ambiciózny cieľ bol formálne definovaný až v poslednom štádiu prípravy stratégie (po ukončení modelovania možných scenárov vývoja emisií), a preto sú podrobne analyzované iné, menej ambiciózne scenáre redukcii emisií (a zvyšovania záchytov):

- scenár s existujúcimi opatreniami WEM
- scenár s dodatočnými opatreniami WAM.

Tieto však (ako je poukázané aj v samotnej stratégii) pravdepodobne neprivedú Slovensko bez dodatočného úsilia ku klimateckej neutralite.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných toxických látok. Ochrana životného prostredia a udržateľná spotreba budú súčasťou všeobecného povedomia občanov aj tvorcov politík. Pomocou predchádzania a prispôsobenia sa zmene klímy budú jej následky na Slovensku čo možno najmiernejšie. Envirostratégia 2030 navrhuje základné smerovanie v budúcnosti prijímaných politík na zlepšenie stavu životného prostredia.

Envirostratégia 2030 nastavila **prioritné oblasti v sektore doprava** v kapitole 6. Predchádzanie zmene klímy a zmiernovanie jej dopadov. Každá navrhnutá oblasť nastavuje ciele a opatrenia, ktoré treba dosiahnuť do roku 2030.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Dátum schválenia: 17.10.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 478/2018

Hlavným cieľom aktualizovanej adaptačnej stratégie je zvýšenie odolnosti a zlepšenie pripravenosti Slovenskej republiky čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a ustanovenie inštitucionálneho rámca a koordinačného mechanizmu na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach.

Nepriaznivé dôsledky zmeny klímy spôsobujú značné národohospodárske škody v jednotlivých hospodárskych odvetviach, **sektor dopravy** nevynímajúc. Preto je nevyhnutné, aby adaptačné

opatrenia na zmenu klímy boli náležite zvažované v procese plánovania výstavby, či modernizácie dopravnej infraštruktúry a aby sa zabezpečilo, že investície v sektore dopravy budú odolné voči zmene klímy a prírodným katastrofám, ktoré so sebou prinášajú a zároveň umožnili realizáciu opatrení v iných oblastiach, napríklad v oblasti ochrany biodiverzity.

Stratégia rozvoja elektromobility v Slovenskej republike a jej vplyv na národné hospodárstvo Slovenskej republiky

Dátum schválenia: 9.9.2015

Forma: Uznesenie vlády SR č. 504/2015

Elektromobilita je vnímaná ako jedna z možností riešenia komplexného dopravného udržateľného systému z dlhodobého hľadiska môže pozitívne ovplyvniť využívanie alternatívnych palív v doprave, čím prispeje k zníženiu závislosti Slovenska od dovozu motorových palív.

Cieľom materiálu je identifikovať príležitosti a odporučiť opatrenia, ktoré v dlhodobom horizonte identifikujú prínosy alternatívnych pohonov v doprave, najmä elektromobility, ktoré vyplývajú z jej pozitívnych vplyvov na životné prostredie, verejné zdravie, priemysel a vedu, výskum a inovácie. Využívanie elektrických vozidiel predstavuje významné zníženie hluku a emisií pochádzajúcich z dopravy s pozitívnym dopadom na zvyšovanie kvality života.

Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy Slovenskej republiky do roku 2020

Dátum schválenia: 26.6.2014

Forma: Uznesenie vlády SR č. 311/2014

Stratégia rozvoja verejnej osobnej dopravy bola schválená ako príloha Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry a jej cieľom je popísať reálny, aktuálny stav v oblasti verejnej osobnej dopravy, identifikovať príčiny tohto stavu a načrtnúť možnosti budúceho vývoja. Stratégia sa venuje pohľadu na verejnú osobnú dopravu z miestneho a regionálneho hľadiska v záujme zabezpečenia trvalo udržateľnej mestskej a regionálnej mobility.

V dokumente sú definované **vízie** na zlepšenie existujúceho stavu nasledovne:

- vízia pre organizáciu verejnej osobnej dopravy
- vízia pre prevádzku verejnej osobnej dopravy
- vízia pre infraštruktúru verejnej osobnej dopravy

Na základe vízií boli definované **tri strategické ciele** – organizačný, prevádzkový a infraštruktúrny cieľ. Na naplnenie týchto cieľov bolo navrhnutých **17 priorít** a **56 opatrení**, ktoré predstavujú aktivity na dosiahnutie cieľov a priorít.

Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike

Dátum schválenia: 7.5.2013

Forma: Uznesenie vlády SR č. 223/2013

Základným smerovaním, víziou „cyklostratégie“ je uznanie cyklistickej dopravy ako rovnocenného druhu dopravy a jej integrácia s ostatnými druhmi dopravy, ako aj zlepšenie vnímania cyklistov ako

plnohodnotných účastníkov cestnej dopravy. Realizácia opatrení má viesť k naplneniu **vízie**, aby sa **do roku 2020** dosiahol **10 %-ný podiel cyklistickej dopravy** na celkovej delbe prepravnej práce.

Priority sú rozdelené do štyroch základných oblastí:

- Riadenie a legislatívna podpora
- Rozvoj cyklistickej infraštruktúry
- Zabezpečenie financií na rozvoj infraštruktúry pre cyklodopravu a cykloturistiku
- Osveta, výskum a vzdelávanie

Národný program znižovania emisií Slovenskej republiky

Dátum schválenia: 5.3.2020

Forma: Uznesenie vlády SR č. 103/2020

Medzi najväčšie environmentálne výzvy SR patria aj ciele vychádzajúce zo smernice (EÚ) 2016/2284 o znížení národných emisií určitých znečisťujúcich látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES.

Ide o **záväzky** zníženia emisií oxidov síry, oxidov dusíka, nemetánových prchavých organických zlúčenín, amoniaku a prachových častíc PM_{2,5} do roku 2030. Na dosiahnutie týchto cieľov MŽP SR v súčasnosti vypracovalo návrh Národného programu znižovania emisií, v ktorom sú navrhnuté politiky a opatrenia na dosiahnutie vyššie uvedených národných záväzkov v dvoch etapách: obdobie rokov 2020 až 2029 a obdobie od roku 2030 ďalej.

Za sektor doprava bol vypracovaný zoznam potenciálnych opatrení na znižovanie emisií vybraných znečisťujúcich látok, ktorý by mal prispieť k dosiahnutiu redukčných záväzkov SR do roku 2030. Navrhnuté opatrenia vychádzajúce z analýz a boli rozdelené na **prioritné opatrenia** (na zníženie emisií), **podporné opatrenia**, ktoré prispievajú k zvýšeniu efektivity prioritných opatrení. Ďalšie zníženie emisií prinesú aj opatrenia vyplývajúce z dosahovania strategických cieľov iných politík. Takéto **prierezové opatrenia** sú najmä opatrenia týkajúce sa sektora energetiky, dopravy a vyplývajúce zo záväzku uhlíkovej neutrality.

Revízia a aktualizácia Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami

Dátum schválenia: 13.11.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 557/2019

Cieľom revízie je povinnosť SR vyhodnotiť plnenie opatrení vyplývajúcich zo schváleného Národného politického rámca a v zmysle Článku 10 Smernice a ako členský štát predložiť Komisii do 18. novembra 2019 a potom každé tri roky správu o jeho vykonávaní. Dokument predstavuje revíziu opatrení navrhnutých v dokumente „Národný politický rámec pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami“ (č. uznesenia 504/2016) a taktiež definuje **7 nových opatrení** pre splnenie národných cieľov a zámerov národného politického rámca, opatrenia na podporu zavádzania infraštruktúry pre alternatívne palivá vrátane verejnej dopravy. V rámci Revízie a aktualizácie Národného politického rámca boli prvýkrát definované národné ciele pre rozvoj vodíka, ako alternatívneho paliva, vrátane rozvoja príslušnej infraštruktúry.

Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030

Dátum schválenia: 11.1.2017

Forma: Uznesenie vlády SR č. 13/2017

Strategický plán je strategickým dokumentom dlhodobého charakteru, ktorý si kladie za **cieľ** nastaviť efektívny smer rozvoja dopravného sektora a určuje spôsob realizácie jeho rozvojovej vízie. Identifikuje kľúčové úzke miesta na dopravnej infraštruktúre a v oblasti verejnej osobnej a nemotorovej dopravy, ako aj v oblasti prevádzky, údržby a organizácie dopravy. Na základe problémov a potenciálnych faktorov rozvoja identifikovaných v analytickej časti bola vo väzbe na európske strategické a rozvojové dokumenty definovaná cieľová rozvojová vízia s horizontom roku 2030, strategické globálne ciele, horizontálne a modálne špecifické ciele a opatrenia.

Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020

Dátum schválenia: 25.6.2014

Forma: Uznesenie vlády SR č. 311/2014

Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry predstavuje dokument dlhodobého charakteru, ktorým sa stanovujú ciele a priority rozvoja v sektore, ako aj konkrétne opatrenia na ich dosiahnutie, vrátane identifikácie potrebných finančných zdrojov.

Materiál je rozdelený na dve samostatné časti – analytickú a strategickú. **Analytická časť** dokumentu predstavuje výstup analýz jednotlivých druhov dopravy, ktoré boli vypracované technickými pracovnými skupinami. **Strategickú časť** stratégie zahŕňa návrh konkrétnych vízií, cieľov, projektov a projektových zámerov so stanovením odporúčania na zabezpečenia ich finančného krytia.

Národný plán SR pre BECEP 2011 – 2020 (stratégia zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky pre roky 2011 až 2020)

Dátum schválenia: 14.12.2011

Forma: Uznesenie vlády SR č. 798/2011

Problematika nehodovosti na cestách je celospoločenskou záležitosťou a preto jej treba venovať neustálu pozornosť. V roku 2004 bola vytvorená Rada vlády SR pre bezpečnosť cestnej premávky (BECEP) ako trvale poradný, koordinačný a iniciatívny orgán vlády pre zabezpečenie komplexnej starostlivosti o zvyšovanie bezpečnosti premávky v SR. Táto stratégia sa svojimi aktivitami a opatreniami zameriava na minimalizovanie strát na ľudských životoch a na zníženie materiálnych škôd, **jej zámerom** je znížiť počet smrteľných dopravných nehôd do roku 2020 o 50 % v porovnaní s rokom 2010.

Národný akčný plán pre energiu z OZE

Dátum schválenia: 1.10.2008

Forma: uznesenie vlády SR č. 675/2008

V akčnom pláne sa stanovujú **národné ciele** Slovenska pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov (OZE) spotrebovanej v sektoroch doprava, výroba elektriny a v sektore výroby tepla a chladu v roku 2020, **trajektórie** očakávaného rastu využívania OZE v jednotlivých sektoroch v rokoch 2010 – 2020, **opatrenia** na dosiahnutie cieľov, systémy podpory ako aj celkový očakávaný príspevok opatrení

jednotlivých technológií výroby energie z OZE a v oblasti účinnosti a úspory energie k dosiahnutiu záväzných cieľov.

Súhrn cieľov pre oblasť DOPRAVA

Ciele	Zdroj	Termín implementácie										
		2010	2015	2017	2018	2019	2020	2025	2027	2030	2050	
Cieľ 9 Vybudovať pevnú infraštruktúru, podporovať inkluzívnu a udržateľnú industrializáciu a posilniť inovácie.	Agenda 2030 (2015)										→2030	
Strategický cieľ 9.1: Rozvinúť kvalitnú, spoľahlivú, udržateľnú a odolnú infraštruktúru, zahŕňajúcu aj regionálnu a cezhraničnú infraštruktúru, na podporu ekonomického rozvoja a zvýšenej kvality života, so zameraním na ekonomicky dostupný a rovný prístup pre všetkých.	Agenda 2030 (2015)										→2030	
Cieľom je transformovať EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencie schopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú do roku 2050 čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.	Európska zelená dohoda (2019)											→2050
Ciele v sektore doprava 2.1.5. Urýchlenie prechodu na udržateľnú a inteligentnú mobilitu -Zvýšiť efektívnosť dopravného systému podporovaním multimodálnej dopravy -Podporovať vývoj inteligentných systémov riadenia, ktoré umožňuje digitalizácia -Zohľadniť vplyv dopravy na životné prostredie do ceny dopravy -Zvyšovať výrobu a zavádzanie udržateľných alternatívnych dopravných palív -Radikálne znížiť znečisťovanie dopravou – hlavne v mestách	Európska zelená dohoda (2019)											→2050
Cieľom stratégie je identifikácia existujúcich a návrh nových dodatočných opatrení v rámci SR pre dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050. Stratégia rovnako zahŕňa národné redukčné ciele do roku 2030 vychádzajúce z európskych cieľov.	Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)											→2030 s výhľadom do r. 2050
Zavedú sa emisné zóny v mestách a podporia sa dopravné riešenia bez negatívnych klimatických vplyvov	Envirostratégia 2030 (2019)											→2030
6.2. Zavádzať udržateľné riešenia dopravy Súčasťou podpory udržateľných riešení v doprave je úsilie o zmeny v celkovej delbe prepravnej práce. V nákladnej doprave o presun prepravnej práce z cestnej dopravy na železničnú resp. vodnú dopravu a v osobnej doprave o presun prepravnej práce z individuálnej automobilovej dopravy na verejnú, mestskú, cyklistickú a pešiu dopravu.	Envirostratégia 2030 (2019)											→2030

<p>Hlavným cieľom je zlepšiť pripravenosť Slovenska čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, priniesť čo najširšiu informáciu o súčasných adaptačných procesoch na Slovensku, a na základe ich analýzy ustanoviť inštitucionálny rámec ako ordinačný mechanizmus na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach, ako aj zvýšiť celkovú informovanosť o tejto problematike</p> <p>Čiastkový cieľ 3. Posilnenie premietnutia cieľov a odporúčaní národnej adaptačnej stratégie v rámci viacúrovňovej správy vecí verejných a podpory podnikania.</p> <p>3.1. Premietnutie adaptácie na horizontálnej úrovni riadenia – do sektorových, socioekonomických a územných politík.</p> <p>Vytvoríť systém akčných plánov k národnej adaptačnej stratégii, ktorý by posilnil implementáciu kľúčových adaptačných opatrení v dotknutých oblastiach a prispel k lepšiemu premietnutiu adaptačných opatrení do sektorových politík dotknutých rezortov. Kľúčové adaptačné opatrenia budú určené v procese prípravy akčných plánov. Akčné plány budú zohľadňovať najnovšie odborné poznatky a zároveň aj podporovať vedeckú a výskumnú činnosť v predmetných oblastiach tak, aby bolo prihliadnuté na zmenu klímy. V akčných plánoch budú určené konkrétne ciele, prioritné opatrenia a nástroje pre vybrané oblasti, vyčíslené ekonomické náklady na ich realizáciu, a stanovený časový rámec.</p>	<p>Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)</p>											
<p>Ciele rozvoja elektromobility: Ekológia: - presadiť elektromobilitu ako jeden z nástrojov na znižovanie tvorby skleníkových emisií v doprave, - znížiť celkové emisie spôsobené dopravou, vrátane emisií z výroby elektriny pre elektrické vozidlá, - znížiť znečistenie v okolí kľúčových dopravných ťahov a uzlov, vrátane akustického hluku spôsobeného dopravou s pozitívnym dopadom na ľudské zdravie a životné prostredie.</p>	<p>Stratégia rozvoja elektromobility v SR a jej vplyv na národné hospodárstvo SR (2015)</p>											
<p>Organizačný cieľ Zabezpečenie kvalitnej legislatívy, technických noriem a strategických dokumentov na podporu verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy</p>	<p>Stratégia rozvoja verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy do roku 2020 (2014)</p>											
<p>Prevádzkový cieľ Zabezpečenie atraktívnej ponuky verejnej dopravy vrátane kvalitných a dostupných dopravných informácií</p>	<p>Stratégia rozvoja verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy do roku 2020 (2014)</p>											
<p>Infraštruktúrny cieľ Zvýšenie kvality vozidlového parku verejnej dopravy a infraštruktúry verejnej a nemotorovej dopravy</p>	<p>Stratégia rozvoja verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy do roku 2020 (2014)</p>											
<p>Uznanie cyklistickej dopravy ako rovnocenného druhu dopravy a jej integrácia s ostatnými druhmi dopravy</p>	<p>Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2013)</p>											
<p>Do roku 2020 dosiahnuť 10 %-ný podiel cyklistickej dopravy na celkovej deľbe dopravných prác.</p>	<p>Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2013)</p>											

uplatňovania tzv. „prirážky“ k mýtu pri prejazde ťažkých nákladných automobilov cez ekologicky citlivé oblasti.										
Z leteckej dopravy sa bude dôraz klásť na: - monitoring činiteľov spojených s možným vznikom negatívnych dopadov na životné prostredie a obyvateľstvo (hluk, emisie, kvalita podzemných vôd).	Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry do roku 2020 (2014)									→2020
Z vodnej dopravy sa bude klásť dôraz na: - znižovanie emisií z plavebnej prevádzky (remotorizácia plavidiel, zavádzanie nových (alternatívnych) palív, monitoring zložiek životného prostredia), - zavedenie zberu odpadov (spoplatnenie odovzdávaných odpadov, vybudovanie zberných dvorov a plôch na zber odpadov), - eliminácia ekologických záťaží vo verejných prístavoch (monitoring a odstraňovanie ekologických záťaží vzniknutých v minulosti a pri prekladných činnostiach).	Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry do roku 2020 (2014)									→2020
Znížiť počet smrteľných nehôd do roku 2020 o 50 % v porovnaní s rokom 2010	Národný plán SR pre BECEP 2011 – 2020 (2011)									→2020
Národný cieľ v oblasti dopravy na rok 2020: -podiel energie z obnoviteľných zdrojov musí predstavovať aspoň 10%, v súlade s článkom 3 ods. 4 smernice 2009/38/ES.	Národný akčný plán pre energiu z OZE (2010)									→2020

POLNOHOSPODÁRSTVO

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („*Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj*“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Európska zelená dohoda

Dátum prijatia: 11.12.2019

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2019) 640 final)

Európska zelená dohoda predstavuje plán Európskej komisie na ekologickú transformáciu hospodárstva Európskej únie v záujme udržateľnej budúcnosti. Jej primárnym cieľom je zabezpečiť, aby do roku 2050 bola Európa vôbec prvý klimaticky neutrálny kontinent. Daný dlhodobý cieľ znamená, že sa do roku 2050 EÚ transformuje na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.

Dohoda v sebe zahŕňa vypracovanie a implementáciu stratégie „Z farmy na stôl“, ktorá má viesť k udržateľnejšej potravinovej politike zapojením všetkých fáz potravinového reťazca.

Stratégia „Z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu

Dátum prijatia: 20.5.2020

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2020) 381 final)

Stratégia zavedená v rámci Európskej zelenej dohody ponúka komplexné riešenia výziev súvisiacich s udržateľnosťou potravinových systémov. Predstavuje vytvorenie priaznivého „potravinového prostredia“, ktoré uľahčí voľbu zdravého a udržateľného stravovania, prinesie pozitíva pre zdravie a kvalitu života spotrebiteľov i znížené spoločenské náklady súvisiace so zdravím.

Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020

Dátum schválenia: 8.1.2014

Forma: Uznesenie vlády SR č. 12/2014

Aktualizovaná národná stratégia dopĺňa a aktualizuje Národnú stratégiu ochrany biodiverzity na Slovensku. Dôvodom jej aktualizácie sú závery z desiatej Konferencie zmluvných strán Dohovoru OSN o biologickej diverzite. Procesom aktualizácie stratégie ochrany biodiverzity sa plnia medzinárodné záväzky SR vyplývajúce najmä z Dohovoru OSN o biologickej diverzite, ako i záväzkov, ktoré prijala EÚ ako reflexiu na globálne ciele, opatrenia a záväzky plnenia tohto Dohovoru.

Jej **cieľom** je vytvoriť politický rámec pre zastavenie trendu straty biodiverzity a urýchliť prechod SR ako členskej krajiny EÚ na „zelenú“ ekonomiku, ktorá dokáže účinnejšie využívať prírodné genetické zdroje v zmysle Stratégie Európa 2020. V súlade s cieľom ochrany biodiverzity na úrovni EÚ je navrhnutý **klúčový cieľ pre SR** do roku 2020: *Zastaviť stratu biodiverzity a degradáciu ekosystémov a ich služieb v SR do roku 2020, zabezpečiť obnovu biodiverzity a ekosystémov vo vhodnom rozsahu a zvýšiť náš príspevok k zamedzeniu straty biodiverzity v celosvetovom meradle.*

Oblasť C stratégie sa venuje Ochrane biodiverzity v štátnej politike poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Dátum schválenia: 17.10.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 478/2018

Hlavným cieľom aktualizovanej adaptačnej stratégie je zvýšenie odolnosti a zlepšenie pripravenosti Slovenskej republiky čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a ustanovenie inštitucionálneho rámca a koordinačného mechanizmu na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach. Z hľadiska adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sa za klúčové oblasti a sektory považuje aj pôdne prostredie a poľnohospodárstvo.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok. Envirostratégia 2030 definuje víziu do roku 2030, identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie, vrátane racionálneho využívania pôdy.

Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Dátum schválenia: 5.3.2020

Forma: Uznesenie vlády SR č. 104/2020

Cieľom stratégie je načrtnúť možnosti pre ucelený dlhodobý (30-ročný) strategický výhľad prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, ktoré bude zavŕšené dosiahnutím klimateckej neutrality v roku 2050. Na dosiahnutie tohto cieľa boli aj pre sektor poľnohospodárstva identifikované opatrenia vrátane tých dodatočných, ktoré významne prispievajú k zmenám koncentrácie niektorých plynov v atmosfére.

Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

Dátum schválenia: 14.5.2014

Forma: Uznesenie vlády SR č. 231/2014

Program rozvoja vidieka je v poradí druhým dokumentom (po Partnerskej dohode SR 2014 – 2020), ktorý je Slovensko povinné vypracovať, aby mohlo čerpať podporu z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). EPFRV prispieva k stratégii Európa 2020 tým, že poskytuje finančnú podporu na udržateľný rozvoj vidieka. Z hľadiska celkového rámca spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ podpora rozvoja vidieka prispieva k zvýšeniu konkurencieschopnosti pôdohospodárstva; udržateľnému obhospodarovaniu prírodných zdrojov a k činnostiam súvisiacim so zmenou klímy a k vyváženému územnému rozvoju vidieka vrátane tvorby a udržania zamestnanosti.

Program je dokumentom národného charakteru, na základe ktorého bude poskytovaná pomoc z EPFRV v programovacom období 2014 – 2020 prostredníctvom súboru opatrení zoskupených okolo 6 priorít rozvoja vidieka.

Strategické zameranie priorít:

Priorita 4: Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom.

Priorita 5: Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva.

Akčný plán rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2014 – 2020

Dátum schválenia: 21.2.2014

Forma: Uznesenie vlády SR č. 33/2014

Akčný plán rozvoja pôdohospodárstva SR vychádza z Koncepcie rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020. Vízia, zámery a ciele tejto koncepcie rešpektujú princípy spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2014 – 2020.

Tento materiál svojim obsahom špecifikuje efektívny **komplex nástrojov a opatrení** na:

- zastavenie úbytku poľnohospodárskych pôd;
- zvýšenie konkurencieschopnosti slovenského poľnohospodárstva najmä v chove ošípaných, hydiny a hovädzieho dobytku a v ovocinárstve a zeleninárstve;
- zvýšenie úrovne diverzifikácie poľnohospodárskej produkcie a nepoľnohospodárskych aktivít farmárov.

H₂ODNOTA JE VODA – Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody

Dátum schválenia: 14.3.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 110/2018

Cieľom Akčného plánu na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody je predchádzať suchu preventívnymi opatreniami a eliminovať negatívne dôsledky zmeny klímy. Akčný plán je samostatný dokument, ktorý nadväzuje vodný zákon, ktorý vytvára podmienky na znižovanie nepriaznivých účinkov sucha a nedostatku vody. Jeho základným prvkom je súbor opatrení, ktoré sú zatriedené podľa ich účelu a zoradené do skupín podľa sektorov, vrátane sektora poľnohospodárstva.

Súhrn cieľov pre oblasť POL'NOHOSPODÁRSTVO

Ciele	Zdroj	Termín implementácie								
		2014	2015	2018	2019	2020	2025	2030	2050	
Cieľ 2. Ukončiť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a lepšiu výživu a podporovať trvalo udržateľné poľnohospodárstvo.	Agenda 2030 (2015)									→2030
2.4. Do roku 2030 zabezpečiť udržateľné systémy produkcie potravín a implementovať odolné poľnohospodárske praktiky, ktoré zvýšia produktivitu a výrobu, ktoré pomôžu zachovávať ekosystémy, ktoré posilnia schopnosť adaptácie na klimatické zmeny, extrémne poveternostné podmienky, sucho, záplavy a iné prírodné katastrofy a ktoré progresívne zlepšia kvalitu pôdy.	Agenda 2030 (2015)									→2030
Cieľ: Transformovať EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú do roku 2050 čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.	Európska zelená dohoda (2019)									→2050

LESNÍCTVO

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („*Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj*“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs - Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Európska zelená dohoda

Dátum prijatia: 11.12.2019

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2019) 640 final)

Európska zelená dohoda predstavuje plán Európskej komisie na ekologickú transformáciu hospodárstva Európskej únie v záujme udržateľnej budúcnosti. Jej primárnym cieľom je zabezpečiť, aby do roku 2050 bola Európa vôbec prvý klimaticky neutrálny kontinent. Daný dlhodobý cieľ znamená, že sa do roku 2050 EÚ transformuje na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.

Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátenie prírody do našich životov

Dátum schválenia: 20.5.2020

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2020) 380 final)

Nová stratégia v oblasti biodiverzity do roku 2030 je komplexným, systematickým a ambicióznym dlhodobým plánom na ochranu prírody a zvrátenie degradácie ekosystémov. Zásadne podopiera európsku zelenú dohodu i vedúce medzinárodné postavenie EÚ vo sfére celosvetových verejných statkov a cieľov udržateľného rozvoja.

Stratégia v záujme nasmerovania európskej biodiverzity k obnove do roku 2030 stanovuje nové možnosti účinnejšieho vykonávania existujúcej legislatívy, nové záväzky, opatrenia, cieľové hodnoty a riadiace mechanizmy.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Environmentálna stratégia predstavuje základný strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 **definuje víziu do roku 2030** (dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok), identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie.

Vízia za oblasť Plnenie funkcií lesov:

Ťažba dreva sa bude naďalej uplatňovať udržateľným spôsobom. V bezzásahových územiach bude zakázaná a na územiach s aktívnym manažmentom bude uprednostňované prírode blízke obhospodarovanie. Celková hodnota ekosystémových služieb lesov nebude klesať. Zvýši sa verejná aj inštitucionálna kontrola ťažby dreva.

Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia

Dátum schválenia: 17.10.2018

Forma: Uznesenie vlády SR č. 478/2018

Hlavným cieľom aktualizovanej adaptačnej stratégie je zvýšenie odolnosti a zlepšenie pripravenosti Slovenskej republiky čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a ustanovenie inštitucionálneho rámca a koordinačného mechanizmu na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach.

Čiastkové ciele stratégie (obsahujú v sebe ďalšie rámcové opatrenia):

1. Zabezpečenie aktívnej tvorby národnej adaptačnej politiky
2. Efektívna implementácia adaptačných opatrení a monitoring účinnosti týchto opatrení v praxi
3. Posilnenie premietnutia cieľov a odporúčaní národnej adaptačnej stratégie v rámci viacúrovňovej správy vecí verejných a podpory podnikania
 - 3.1. Premietnutie adaptácie na horizontálnej úrovni riadenia – do sektorových, socioekonomických

a územných politík

- 3.2. Premietnutie adaptácie na vertikálnej úrovni riadenia a posilnenie adaptačného procesu na regionálnej a lokálnej úrovni
- 3.3. Premietnutie adaptácie do zvyšovania odolnosti podnikateľských subjektov a ich firemných aktivít voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy
4. Zvyšovanie verejného povedomia o problematike zmeny klímy a budovanie znalostnej základne pre účinnejšiu adaptáciu
5. Podpora synergie medzi adaptačnými a mitigačnými opatreniami a využívanie ekosystémového prístupu pri realizácii adaptačných opatrení všade, kde podmienky umožnia uplatnenie tohto prístupu
6. Podpora premietnutia cieľov a odporúčaní základných medzinárodných právnych nástrojov pre hľadanie riešenia problematiky zmeny klímy.

Z hľadiska adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sa za kľúčovú oblasť považuje aj **lesníctvo**.

Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020

Dátum schválenia: 3.7.2013

Forma: Uznesenie vlády SR č. 357/2013

Koncepcia vychádza prioritne zo Spoločnej poľnohospodárskej politiky a programového vyhlásenia vlády SR na roky 2012 – 2016. V oblasti LH sa koncepcia zameriava na splnenie **strategického cieľa zabezpečenia trvalo udržateľného obhospodarovania lesov založeného na primeranom využívaní ich ekonomických, ekologických a sociálnych funkcií pre rozvoj spoločnosti, najmä vidieckych oblastí a pre efektívne využívanie dreva ako ekologickej a obnoviteľnej suroviny**.

- **Ekonomický aspekt** trvalo udržateľného obhospodarovania lesov obsahuje napĺňanie základných predpokladov pre zvýšenie konkurencieschopnosti lesníckeho sektora v dlhodobom horizonte a zlepšenie trvalo udržateľného využívania lesníckych výrobkov a služieb.
- **Ekologický aspekt** trvalo udržateľného obhospodarovania lesov obsahuje napĺňanie základných predpokladov pre zlepšovanie biologickej rozmanitosti, viazanie uhlíka, integritu, zdravie a odolnosť lesných ekosystémov.
- **Sociálny aspekt** trvalo udržateľného obhospodarovania lesov obsahuje napĺňanie ambície prispieť ku kvalite života zachovaním a zlepšovaním sociálnych a kultúrnych dimenzií lesov a lesníctva.

Z koncepcie vychádza **Akčný plán rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2014 – 2020** (schválený 22.1.2014 uznesením vlády SR č. 33/2014), ktorý ju svojim obsahom dopĺňa a v rámci úseku lesného hospodárstva špecifikuje efektívny komplex **nástrojov a opatrení** na udržateľné obhospodarovanie lesov, predovšetkým pre tieto **prioritné úlohy**:

- zabezpečenie starostlivosti o drobné vodné toky v pôsobnosti MPRV SR a
- obnovu funkcií lesov na plochách postihnutých kalamitou a zvýšenie stability lesných porastov formou zabezpečenia intenzívnej obnovy lesa a výchovy lesných porastov.

Národný lesnícky program Slovenskej republiky

Dátum schválenia: 27.6.2007

Forma: Uznesenie vlády SR č. 549/2007

Ide o základný lesnícko-politický dokument, dôležitý nástroj na zabezpečenie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, medzisektorovej spolupráce a plnenie medzinárodných záväzkov súvisiacich s lesníctvom. Plnenie Národného lesníckeho programu Slovenskej republiky (NLP SR) sa časovo stanovilo do konca roku 2020. Určuje **5 strategických cieľov, 18 priorit a 55 rámcových cieľov** lesného hospodárstva na Slovensku, pričom sa orientuje na primerané využívanie ekonomických, ekologických a sociálnych funkcií lesov v prospech celej spoločnosti i vlastníkov lesov.

Základným princípom, z ktorého NLP SR vychádza, je teda obhospodarovanie lesov trvalo udržateľným spôsobom, pri motivačnom pôsobení štátnej lesníckej politiky na podporu verejných záujmov a zvyšovaní zodpovednosti vlastníkov lesov za ich majetok.

Na NLP nadväzuje **Akčný plán Národného lesníckeho programu SR na obdobie rokov 2015 – 2020** (schválený 16.12.2015 uznesením vlády SR č. 697/2015). Rozpracováva 5 strategických cieľov, priority a 39 aktualizovaných rámcových cieľov NLP na **konkrétne opatrenia** a konkretizuje zodpovednosť, termíny a finančné prostriedky na ich zabezpečenie.

Národný program využitia potenciálu dreva Slovenskej republiky

Dátum schválenia: 21.8.2013

Forma: Uznesenie vlády SR č. 492/2013

Národný program sa **zameriava** na dôsledky svetovej ekonomickej a finančnej krízy, vplyvy a dopady zmeny klímy na lesné ekosystémy, ich stabilitu, drevinové zloženie a produkciu drevnej hmoty. Na základe zmapovania súčasnej situácie, načrtnutia očakávaných vývojových trendov a stanovenia cieľov sa vypracovali **rámcové opatrenia**, ktorých splnenie by malo posunúť lesnícko-drevársky komplex na pozíciu, keď bude zabezpečovať zvýšeným využívaním domácej obnoviteľnej suroviny rozvoj vidieckych regiónov. V záujme rozvoja konkurencieschopného sektora si program kladie za **cieľ** zvyšovanie jeho pridanej hodnoty a zlepšovanie domáceho dopytu po výrobkoch z dreva. Sektor navyše ukladaním uhlíka v lesoch, v produktoch z vyťaženého dreva a jeho náhradou za neobnoviteľné suroviny a energiu významnou mierou prispieva k zmierňovaniu zmeny klímy. Preto je **jedným z cieľov** programu aj zvyšovanie využitia lesnej biomasy a vedľajších produktov vznikajúcich pri spracovaní dreva na energetické účely.

V nadväznosti na Národný program bol vypracovaný **Akčný plán Národného programu využitia potenciálu dreva Slovenskej republiky** (schválený 14.5.2014 uznesením vlády SR č. 225/2014). Rámcové opatrenia 5 cieľov Národného programu boli rozpracované na **66 podrobnejších opatrení**, ktorých plnenie sa predpokladá v časovom horizonte rokov 2014 – 2020.

predpismi (adaptačné opatrenie)	zmenu klímy – aktualizácia (2018)									2030
Podporovať ex situ opatrenia na zachovanie a udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných drevín akútne ohrozených zmenou klímy, s dôrazom na zakladanie semenných sádov a reprodukčných výsadiieb (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)									→2025, s výhľadom na 2030
Optimalizovať postupy výskumu a monitoringu lesov s ohľadom na riziká súvisiace so zmenou klímy a ďalšie priority lesného hospodárstva a prispôbovať plánovanie a manažment lesov podľa potreby a výsledkov výskumu a monitoringu (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)									→2025, s výhľadom na 2030
Zvážiť zalesňovanie nových plôch prednostne na plochách s nízkou hodnotou z hľadiska biodiverzity, predovšetkým na degradovaných plochách (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)									→2025, s výhľadom na 2030
Zabezpečiť primeranú dopravnú prístupnosť lesov v súlade s princípmi ich udržateľného obhospodarovania a adekvátne sfunkčnenie vodných objektov používaných lesných ciest na zlepšenie ich odtokovej a vsakovacej schopnosti (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)									→2025, s výhľadom na 2030
Vybudovať demonštračné objekty adaptácie lesných porastov na zmenu klímy (adaptačné opatrenie)	Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)									→2025, s výhľadom na 2030
Zabezpečenie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov (založeného na primeranom využívaní ich ekonomických, ekologických a sociálnych funkcií pre rozvoj spoločnosti, najmä vidieckych oblastí a pre efektívne využívanie dreva ako ekologickej a obnoviteľnej suroviny) (strategický cieľ)	Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020 (2013)									→2020
Zabezpečiť systémové zabezpečenie ochrany lesných pozemkov, príslušných poľnohospodárskych pozemkov a intravilánov obcí pred povodňami na celej dĺžke drobných vodných tokov v správe štátnych organizácií LH, t.j. v celkovej dĺžke 18 555,93 km	Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020 (2013)									→2020
Zabezpečiť rozsah obnovy lesa vo výmere 120 000 ha primeraným objemom mladého lesného porastu a realizovať prečistky a prebiecky na rozlohe 100 000 ha lesa	Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020 (2013)									→2020
Podpora ekologického obhospodarovania lesov (strategický cieľ) Opatrenia: Podporovať prírode blízke hospodárenie v lesoch, zvýšenie využívania environmentálne vhodných technológií a techniky, prirodzenej obnovy lesa, inovatívnych výrobných postupov a metód, Podporovať zachovanie, zlepšovanie a zvyšovanie biodiverzity	Národný lesnícky program Slovenskej republiky (2007)									→2020
Zlepšovanie a ochrana životného prostredia (strategický cieľ) Opatrenia: Udržiavanie a primerané zlepšovanie biodiverzity, viazania uhlíka, integrity, zdravotného stavu a odolnosti lesných ekosystémov	Národný lesnícky program Slovenskej republiky (2007)									→2020
Zlepšovanie kvality života (strategický cieľ) Opatrenia: Prispievať ku kvalite života zachovaním a zlepšovaním sociálnych a kultúrnych rozmerov lesníctva	Národný lesnícky program Slovenskej republiky (2007)									→2020

CESTOVNÝ RUCH

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („*Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj*“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Udržateľný cestovný ruch má potenciál priamo alebo nepriamo prispieť k dosiahnutiu všetkých cieľov. Do cieľov 8 a 12 bol začlenený najmä ako cieľ v oblasti inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu alebo udržateľnej spotreby a výroby.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Environmentálna stratégia predstavuje základný strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 **definuje víziu do roku 2030** (dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok), identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie.

po cestovnom ruchu							
Lepšie využívať prírodný a kultúrohistorický potenciál Slovenska podporou cieľových miest, kde už existuje stabilizovaný dopyt kľúčových trhov	Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)					→2020	
Podporovať cieľové miesta s dostatočným prírodným a kultúrohistorickým potenciálom v zaostávajúcich regiónoch s vysokou mierou nezamestnanosti a tak vytvárať nové pracovné príležitosti	Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)					→2020	

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („*Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj*“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „*Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Environmentálna stratégia predstavuje základný strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 definuje víziu do roku 2030 (dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva), identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie, vrátane oblasti **Smerom k obehovému hospodárstvu**.

Stratégia obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov

Dátum schválenia: 15.12.2010

Forma: Uznesenie vlády SR č. 904/2010

Stratégia **definuje ciele** a jednotlivé **opatrenia** nakladania s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom na úrovni viacerých oblastí, ktorými je oblasť minimalizácie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, oblasť separovaného zberu, oblasť materiálového zhodnocovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a oblasť energetického zhodnocovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020

Dátum schválenia: 14.10.2015

Forma: Uznesenie vlády SR č. 562/2015

Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky predstavuje najvýznamnejší strategický dokument v odpadovom hospodárstve Slovenskej republiky (SR) na roky 2016 až 2020. Program je v poradí piatym národným programom stanovujúcim základné požiadavky, ciele a opatrenia zamerané na oblasť odpadového hospodárstva. Vychádza z vyhodnotenia predchádzajúceho programu (POH SR na roky 2011 až 2015) a z analýzy súčasného stavu a potrieb odpadového hospodárstva SR.

Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 86/2019

Jedná sa o strategický dokument vlády Slovenskej republiky, ktorý určuje smerovanie odpadového hospodárstva SR na vytýčené obdobie.

Súhrn cieľov pre oblasť ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Ciele	Zdroj	Termín implementácie						
		2010	2015	2019	2020	2025	2030	2050
11.6 Do roku 2030 znížiť nepriaznivý dopad životného prostredia miest na ich obyvateľov, predovšetkým zameraním pozornosti na kvalitu ovzdušia a nakladanie s komunálnym a iným odpadom.	Agenda 2030 (2015)						→2030	
12.4 Do roku 2020 dosiahnuť také nakladanie s chemickými látkami a odpadmi počas celého ich životného cyklu, aby bolo šetrné k životnému prostrediu, v súlade s dohodnutými medzinárodnými rámcami, a výrazne znížiť ich uvoľňovanie do ovzdušia, vody a pôdy tak, aby sa minimalizovali nepriaznivé dopady na ľudské zdravie a životné prostredie.	Agenda 2030 (2015)						→2030	
12.5 Do roku 2030 podstatne znížiť tvorbu odpadov prostredníctvom prevencie, redukcie, recyklovania a opätovného použitia	Agenda 2030 (2015)						→2030	
Do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60% a do roku 2035 sa zníži miera jeho skládkovania na menej ako 25%.	Envirostratégia 2030 (2019)						→2030	

<p>Ciele pre železné a neželezné kovy:</p> <p>- Do roku 2020 je stanovený cieľ ich materiálového zhodnocovania na úroveň 90% s nulovým energetickým zhodnocovaním a postupným znižovaním skládkovania na úroveň maximálne 1%.</p> <table border="1" data-bbox="193 376 675 510"> <thead> <tr> <th>Nakladanie</th> <th>2018</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Materiálové zhodnocovanie</td> <td>80 %</td> <td>90 %</td> </tr> <tr> <td>Energetické zhodnocovanie</td> <td>0 %</td> <td>0 %</td> </tr> <tr> <td>Skládkovanie</td> <td>1 %</td> <td>1 %</td> </tr> <tr> <td>Iné nakladanie</td> <td>19 %</td> <td>9 %</td> </tr> </tbody> </table>	Nakladanie	2018	2020	Materiálové zhodnocovanie	80 %	90 %	Energetické zhodnocovanie	0 %	0 %	Skládkovanie	1 %	1 %	Iné nakladanie	19 %	9 %	<p>Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 (2015)</p>		→2020																														
Nakladanie	2018	2020																																														
Materiálové zhodnocovanie	80 %	90 %																																														
Energetické zhodnocovanie	0 %	0 %																																														
Skládkovanie	1 %	1 %																																														
Iné nakladanie	19 %	9 %																																														
<p>Ciele pre odpady z obalov:</p> <p>- Dosiahnutie nasledovnej miery zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov do roku 2020:</p> <table border="1" data-bbox="193 607 751 1137"> <tbody> <tr> <td colspan="3">a) celkovú mieru zhodnocovania najmenej vo výške 60 % hmotnosti odpadov z obalov</td> </tr> <tr> <td colspan="3">b) celkovú mieru recyklácie najmenej vo výške 55% a najviac vo výške 80% celkovej hmotnosti odpadov z obalov</td> </tr> <tr> <td colspan="3">c) mieru zhodnocovania pre jednotlivé obalové materiály (prúdy odpadov) najmenej vo výške:</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>60 %</td> <td>hmotnosti sklenených odpadov z obalov,</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>68 %</td> <td>hmotnosti papierových odpadov z obalov (vrátane kartónu a lepenky),</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>55 %</td> <td>hmotnosti kovových odpadov z obalov,</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>48 %</td> <td>hmotnosti plastových odpadov z obalov,</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>35 %</td> <td>hmotnosti drevených odpadov z obalov,</td> </tr> <tr> <td colspan="3">d) mieru recyklácie pre jednotlivé obalové materiály (prúdy odpadov) najmenej vo výške:</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>60 %</td> <td>hmotnosti sklenených odpadov z obalov,</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>60 %</td> <td>hmotnosti papierových odpadov z obalov (vrátane kartónu a lepenky),</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>55 %</td> <td>hmotnosti kovových odpadov z obalov,</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>45 %</td> <td>hmotnosti plastových odpadov z obalov,</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>25 %</td> <td>hmotnosti drevených odpadov z obalov,</td> </tr> </tbody> </table>	a) celkovú mieru zhodnocovania najmenej vo výške 60 % hmotnosti odpadov z obalov			b) celkovú mieru recyklácie najmenej vo výške 55% a najviac vo výške 80% celkovej hmotnosti odpadov z obalov			c) mieru zhodnocovania pre jednotlivé obalové materiály (prúdy odpadov) najmenej vo výške:			1.	60 %	hmotnosti sklenených odpadov z obalov,	2.	68 %	hmotnosti papierových odpadov z obalov (vrátane kartónu a lepenky),	3.	55 %	hmotnosti kovových odpadov z obalov,	4.	48 %	hmotnosti plastových odpadov z obalov,	5.	35 %	hmotnosti drevených odpadov z obalov,	d) mieru recyklácie pre jednotlivé obalové materiály (prúdy odpadov) najmenej vo výške:			1.	60 %	hmotnosti sklenených odpadov z obalov,	2.	60 %	hmotnosti papierových odpadov z obalov (vrátane kartónu a lepenky),	3.	55 %	hmotnosti kovových odpadov z obalov,	4.	45 %	hmotnosti plastových odpadov z obalov,	5.	25 %	hmotnosti drevených odpadov z obalov,	<p>Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 (2015)</p>		→2020			
a) celkovú mieru zhodnocovania najmenej vo výške 60 % hmotnosti odpadov z obalov																																																
b) celkovú mieru recyklácie najmenej vo výške 55% a najviac vo výške 80% celkovej hmotnosti odpadov z obalov																																																
c) mieru zhodnocovania pre jednotlivé obalové materiály (prúdy odpadov) najmenej vo výške:																																																
1.	60 %	hmotnosti sklenených odpadov z obalov,																																														
2.	68 %	hmotnosti papierových odpadov z obalov (vrátane kartónu a lepenky),																																														
3.	55 %	hmotnosti kovových odpadov z obalov,																																														
4.	48 %	hmotnosti plastových odpadov z obalov,																																														
5.	35 %	hmotnosti drevených odpadov z obalov,																																														
d) mieru recyklácie pre jednotlivé obalové materiály (prúdy odpadov) najmenej vo výške:																																																
1.	60 %	hmotnosti sklenených odpadov z obalov,																																														
2.	60 %	hmotnosti papierových odpadov z obalov (vrátane kartónu a lepenky),																																														
3.	55 %	hmotnosti kovových odpadov z obalov,																																														
4.	45 %	hmotnosti plastových odpadov z obalov,																																														
5.	25 %	hmotnosti drevených odpadov z obalov,																																														
<p>Ciele pre stavebné odpady a odpady z demolácií:</p> <p>- Do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a ostatnú konverziu materiálu vrátane zasypávacích prác použitím odpadu z bezpečných konštrukcií a súť z demolácií ako náhrady za iné materiály, bez využívania prirodzene sa vyskytujúceho materiálu definovaného v kategórii 17 05 04 v zozname odpadov, najmenej na 70% podľa hmotnosti.</p>	<p>Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 (2015)</p>		→2020																																													
<p>Ciele pre odpadové pneumatiky:</p> <p>- Do roku 2020 dosiahnuť mieru materiálového zhodnocovania na úroveň 80% s 15% energetickým zhodnocovaním a postupným znižovaním skládkovania na úroveň maximálne 1%.</p> <table border="1" data-bbox="193 1503 675 1630"> <thead> <tr> <th>Nakladanie</th> <th>2018</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Materiálové zhodnocovanie</td> <td>75 %</td> <td>80 %</td> </tr> <tr> <td>Energetické zhodnocovanie</td> <td>10 %</td> <td>15 %</td> </tr> <tr> <td>Skládkovanie</td> <td>1 %</td> <td>1 %</td> </tr> <tr> <td>Iné nakladanie</td> <td>14 %</td> <td>4 %</td> </tr> </tbody> </table>	Nakladanie	2018	2020	Materiálové zhodnocovanie	75 %	80 %	Energetické zhodnocovanie	10 %	15 %	Skládkovanie	1 %	1 %	Iné nakladanie	14 %	4 %	<p>Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 (2015)</p>		→2020																														
Nakladanie	2018	2020																																														
Materiálové zhodnocovanie	75 %	80 %																																														
Energetické zhodnocovanie	10 %	15 %																																														
Skládkovanie	1 %	1 %																																														
Iné nakladanie	14 %	4 %																																														

<p><u>Ciele pre staré vozidlá:</u></p> <p>- Dosiagnuť v období rokov 2016 až 2020 záväzné limity pre rozsah opätovného použitia častí starých vozidiel, zhodnocovania odpadov zo spracovania starých vozidiel a recyklácie starých vozidiel uvedené v tabuľke: Limity pre rozsah opätovného použitia častí starých vozidiel, zhodnocovania odpadov zo spracovania starých vozidiel a recyklácie starých vozidiel:</p>		<p>Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 (2015)</p>	<p>→2020</p>			
Činnosť	<p>Limit a termín pre minimálne zvýšenie rozsahu činnosti</p> <p>1.január 2015 a nasledujúce roky do roku 2020</p> <p>všetky vozidlá</p>					
Opätovné použitie častí starých vozidiel a zhodnocovanie odpadov zo spracovania starých vozidiel	<p>95 %</p>					
Opätovné použitie častí starých vozidiel a recyklácia starých vozidiel	<p>85 %</p>					
<p><u>Ciele pre použité batérie a akumulátory:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dosiagnuť zber použitých automobilových batérií a akumulátorov vo výške trhového podielu batérií uvedených na trh SR výrobcom automobilových batérií a akumulátorov v predchádzajúcom kalendárnom roku, • Dosiagnuť zber použitých priemyselných batérií a akumulátorov vo výške trhového podielu batérií uvedených na trh SR výrobcom priemyselných batérií a akumulátorov v predchádzajúcom kalendárnom roku, • Cieľ recyklácie použitých batérií a akumulátorov je 100 % z množstva vyzbieraných použitých batérií a akumulátorov za predchádzajúci kalendárny rok; • Dosiagnuť minimálnu recyklačnú účinnosť: <ol style="list-style-type: none"> a) 90 priemerných hmotnostných percent olovených batérií a akumulátorov vrátane recyklácie oloveného obsahu v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov; b) 75 priemerných hmotnostných percent niklovo-kadmiových batérií a akumulátorov vrátane recyklácie obsahu kadmia v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov; 50 priemerných hmotnostných percent ostatných použitých batérií a akumulátorov; c) 60 priemerných hmotnostných percent ostatných použitých batérií a akumulátorov; • Pre všetky vyzbierané batérie a akumulátory zabezpečiť ich priebežné spracovanie u autorizovaného spracovateľa. 		<p>Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 (2015)</p>	<p>→2020</p>			

Ciele pre použité batérie a akumulátory: - Zber elektroodpadu je rozsah zberu, ktorý musí SR v súlade s princípom rozšírenej zodpovednosti výrobcov elektrozariadení v danom kalendárnom roku dosiahnuť, stanovený v minimálnom hmotnostnom rozsahu elektroodpadu podľa tabuľky: Ciele zberu pre odpady z elektrických a elektronických zariadení		Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 (2015)	→2020				
V roku 2016	hmotnosť zodpovedajúca podielu 48 % z priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch,						
v roku 2017	hmotnosť zodpovedajúca podielu 49 % priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch,						
v roku 2018	hmotnosť zodpovedajúca podielu 50 % z priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch,						
v roku 2019	hmotnosť zodpovedajúca podielu 55 % z priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch,						
v roku 2020	hmotnosť zodpovedajúca podielu 60 % priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch.						
Ciele pre odpadové oleje: - Do roku 2020 dosiahnuť mieru materiálového zhodnocovania 60% s 15% energetickým zhodnocovaním a 0% skládkovaním.		Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 (2015)	→2020				
Nakladanie	2018						2020
Materiálové zhodnocovanie	50 %						60 %
Energetické zhodnocovanie	10 %						15 %
Skládkovanie	0 %						0 %
Iné nakladanie	40 %	25 %					
Ciele pre nakladanie s PCB vrátane odpadov a zariadení obsahujúcich PCB: - Do konca roka 2020 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2028 zabezpečiť environmentálne prijateľné nakladanie s odpadom kvapalín a zariadení kontaminovaných PCB s obsahom viac ako 0,005 percenta PCB, - Do konca roka 2020 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2025 zabezpečiť identifikáciu, označenie a zneškodnenie zariadení obsahujúcich: a) viac ako 10% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov, b) viac ako 0,05% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov, c) viac ako 0,005% PCB a s objemom väčším ako 0,05 litra.		Program odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 (2015)	→2020				
Hlavný cieľ: Posun od materiálového zhodnocovania ako jedinej priority v odpadovom hospodárstve SR k predchádzaniu vzniku odpadu v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva SR.		Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025				
Cieľ pre zmesový komunálny odpad: • Znížiť množstvo zmesového komunálneho odpadu do roku 2025 o 50% v porovnaní s rokom 2016.		Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025				
Cieľ pre biologicky rozložiteľný komunálny odpad: • Znížiť množstvo biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade o 60% do roku 2025 oproti stavu v roku 2016.		Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025				

Cieľ pre odpad z potravín: <ul style="list-style-type: none"> Podporovať znižovanie vzniku potravinového odpadu, ktorý vzniká v maloobchode a u spotrebiteľa, a znížiť potravinové straty v celom reťazci výroby a distribúcie potravín. 	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)			→2025		
Cieľ pre odpad z papiera: <ul style="list-style-type: none"> Znižovať vznik odpadu z papiera a znižovať podiel papiera v zmesovom komunálnom odpade. 	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)			→2025		
Cieľ pre objemný odpad: <ul style="list-style-type: none"> Zvýšiť opätovné použitie objemného odpadu. 	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)			→2025		
Ciele pre plasty a obaly: <ul style="list-style-type: none"> Obmedziť používanie nerecyklovateľných jednorazových plastových obalov. Predchádzať vzniku nadmerného množstva obalov v rámci jedného výrobku. Podporovať recyklovateľnosť plastových výrobkov a obalov (v nadväznosti na Európsku stratégiu pre plasty v obehovom hospodárstve). 	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)			→2025		
Cieľ pre stavebné odpady: <ul style="list-style-type: none"> Znižovať množstvo zneškodňovaných stavebných odpadov a odpadov z demolácií. 	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)			→2025		
Cieľ pre nebezpečné odpady: <ul style="list-style-type: none"> Pokračovať v nastúpenom trende znižovania vzniku nebezpečného odpadu. 	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)			→2025		
Ciele pre odpad z ťažobného priemyslu: <ul style="list-style-type: none"> Znižovať vznik odpadu z ťažobného priemyslu pomocou uplatnenia platnej legislatívy a vykonávaním pravidelných kontrol v rámci štátneho dozoru. Prevenencia závažných havárií, ktoré by mohli mať dopad na životné prostredie a zdravie ľudí. 	Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025 (2019)			→2025		

Súhrn cieľov pre oblasť ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO podľa:

- Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhlášky MŽP SR č. 373/2015 Z. z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov v znení neskorších predpisov
- Smernice 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov
- Smernice 2008/98/ES o odpade a zrušení určitých smerníc
- Smernice 1999/31/ES o skládkach odpadov
- Smernice 2019/904 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie

sa nachádza v extra xls súbore.

UDRŽATEĽNÁ SPOTREBA A VÝROBA

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Dátum prijatia: 25.9.2015

Gestor: OSN

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) bola schválená Valným zhromaždením OSN (vrátane SR) v septembri 2015 („Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj“) a predstavuje doposiaľ najkomplexnejší súbor globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Agenda 2030 nadväzuje na Miléniovú deklaráciu OSN z roku 2000 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja.

Jej **klúčovými princípmi** sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. Obsahuje **17 cieľov** udržateľného rozvoja (SDGs – Sustainable Development Goals) rozpracovaných do **169 súvisiacich čiastkových cieľov**, ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Prepája všetky tri dimenzie udržateľného rozvoja: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu. Agenda 2030 nie je právne záväzná. Vyjadruje zámer krajín viesť ich rozvoj smerom k udržateľnosti a nastaviť ich národné politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispievali k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016, pričom ju vníma v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny. Rozpracovanie cieľov Agendy 2030 na podmienky SR do veľkej časti bude prebiehať formou aktualizácie existujúcich odvetvových plánov a koncepcií. V tejto súvislosti vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017 Rada vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá zabezpečí, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík.

Udržateľná spotreba a výroba bola uznaná ako neoddeliteľná súčasť Agendy udržateľného rozvoja do roku 2030. Je určená samostatne – ako cieľ číslo 12, a zároveň ako spojovací prvok pre niektoré ostatné dohodnuté ciele. **Cieľ č. 12 „Udržateľná spotreba a výroba“** sa delí na 11 podcieľov s merateľnými výstupmi. Realizácia 10 ročného rámca programov OSN pre životné prostredie (10YFP) je prvým podcieľom cieľu 12 „Udržateľná spotreba a výroba“ na dosiahnutie Agendy udržateľného rozvoja 2030. V súčasnosti má 10YFP 6 programov: udržateľné verejné obstarávanie, udržateľný cestovný ruch, informovanosť spotrebiteľov o SCP, udržateľné budovy a stavby, udržateľný potravinový systém a udržateľný životný štýl a vzdelávanie. Programy 10YFP vychádzajú z hlavného cieľu č. 12 „Udržateľná spotreba a výroba“ a jeho podcieľov a súčasne sa prekrývajú aj s podcieľmi iných hlavných cieľov ako sú napríklad cieľ č. 8 „Dôstojná práca a ekonomický rast“, cieľ č. 14 „Život pod vodou“, cieľ č. 11 „Udržateľné mestá a komunity“, cieľ č. 2 „Žiadny hlad“ a cieľ č. 4 „Kvalitné vzdelanie“.

Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo

Dátum schválenia: 11.3.2020

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2020) 98 final)

Tento akčný plán pre obehové hospodárstvo obsahuje program zameraný na budúcnosť a jeho cieľom je v spolupráci s hospodárskymi subjektmi, spotrebiteľmi, občanmi a organizáciami občianskej spoločnosti dosiahnuť čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu. V pláne sa uvádza súbor vzájomne súvisiacich iniciatív s cieľom vytvoriť silný a ucelený rámec pre produktovú politiku, vďaka ktorému sa udržateľné výrobky, služby a obchodné modely stanú normou a modely spotreby sa zmenia tak, aby v prvom rade žiadny odpad nevznikal.

Vízia za oblasť Udržateľná spotreba a výroba:

Urýchlenie ekologickej transformácie si vyžaduje dôkladné, ale rozhodné opatrenia na nasmerovanie financovania smerom k udržateľnejším spôsobom výroby a spotreby. Komisia už v tejto súvislosti prijala sériu iniciatív. Patrí medzi ne začlenenie cieľa obehového hospodárstva do nariadenia o taxonómii EÚ a realizácia prípravných prác na kritériách environmentálnej značky EÚ pre finančné produkty.

Iniciatívy a právne predpisy EÚ už do určitej miery riešia aspekty udržateľnosti výrobkov, a to buď na povinnom alebo dobrovoľnom základe. Najmä smernica o ekodizajne úspešne reguluje energetickú účinnosť a niektoré prvky obehovosti energeticky významných výrobkov. Nástroje, ako sú environmentálna značka EÚ alebo kritériá zeleného verejného obstarávania (GPP) EÚ, majú síce širší rozsah pôsobnosti, ale menší vplyv z dôvodu obmedzení vyplývajúcich z dobrovoľných prístupov. V skutočnosti totiž neexistuje žiadny komplexný súbor požiadaviek s cieľom zabezpečiť, aby všetky výrobky uvedené na trh EÚ boli čoraz udržateľnejšími a obstáli pri plnení kritéria obehovosti.

Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje

Dátum schválenia: 20.9.2011

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2011) 571 final)

Do roku 2050 hospodárstvo EÚ rastie spôsobom, ktorý rešpektuje obmedzenosť zdrojov a hranice možností planéty, čím prispieva k celosvetovej transformácii hospodárstva. Naše hospodárstvo je konkurencieschopné, inkluzívne a poskytuje vysokú životnú úroveň s oveľa menším vplyvom na životné prostredie. Všetky zdroje sú riadené udržateľným spôsobom, a to od surovín až po energiu, vodu, vzduch, krajinu a pôdu. Ciele v oblasti zmeny klímy boli dosiahnuté, kým biodiverzita a ekosystémové služby, ktoré sa zakladajú na klimatických podmienkach, sú chránené, cenené a výrazne obnovené.

Vízia za oblasť Udržateľná spotreba a výroba:

Zmena modelov spotreby súkromných a verejných odberateľov pomôže podnietiť efektívne využívanie zdrojov a často môže viesť k priamym úsporám čistých nákladov. Na druhej strane môže pomôcť zvýšiť dopyt po službách a výrobkoch efektívnejšie využívajúcich zdroje. Sú potrebné presné informácie založené na vplyve životného cyklu a nákladoch na využívanie zdrojov, aby pomohli pri prijímaní rozhodnutí v oblasti spotreby. Spotrebiteľia môžu ušetriť náklady tým, že budú predchádzať tvorbe odpadu a kupovať výrobky, ktoré sú trvácne alebo ktoré možno jednoducho opraviť alebo

recyklovať. Nové podnikateľské modely, v rámci ktorých sa výrobky skôr prenajímajú ako kupujú, môžu prispieť k uspokojeniu potrieb spotrebiteľov používaním výrobkov s menším životným cyklom.

Akčný plán ekologických inovácií (EkoAP)

Dátum schválenia: 15.12.2011

Forma: Oznámenie Európskej komisie (COM(2011) 899 final)

Akčný plán v oblasti ekologických inovácií (EkoAP) dopĺňa iné hlavné iniciatívy stratégie Európa 2020. Hlavným stavebným kameňom prechodu na ekologické hospodárstvo je hlavná iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“ a jej plán, ktoré vytvárajú a posilňujú dopyt po ekologických inováciách a súvisiacich investíciách. „Priemyselná politika vo veku globalizácie“ používa EkoAP ako jeden z nástrojov na určenie a realizáciu opatrení na zavádzanie kľúčových ekologických technológií, na zlepšovanie koordinácie a spolupráce medzi EÚ a členskými štátmi a na informovanie o potenciáli nových technológií. EkoAP sa preto bude zameriavať na podporu inovácií, ktoré vedú k, alebo ktorých cieľom je znižovanie tlaku na životné prostredie, a preklopenie priepasti medzi inováciami a trhom. Okrem iného rozšíri niektoré opatrenia uvedené v pláne efektívneho využívania zdrojov.

Schéma pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)

Dátum schválenia: 25.11.2009

Forma: nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009

Schéma bola schválená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit – EMAS III. Vykonávanie nariadenia EMAS III je v právnom poriadku SR upravené zákonom NR SR č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácií organizácií v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento nástroj prináša vo svojich záväzných požiadavkách podmienku monitorovať a hodnotiť svoj vplyv na životné prostredie v kontexte jeho udržateľnosti prostredníctvom deklarácie povinných ukazovateľov environmentálneho správania formou validovaných dát overených treťou stranou.

Schéma pre environmentálne označovanie produktov

Dátum schválenia: 25.11.2009

Forma: nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010

V podmienkach Slovenskej republiky sa environmentálne označovanie realizuje od roku 1997 prostredníctvom národnej schémy na udeľovanie národnej environmentálnej značky „**Environmentálne vhodný produkt**“. Podmienky a postup pri udeľovaní a používaní národnej environmentálnej značky upravuje zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov. Od roku 2004, vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie, majú žiadatelia možnosť získať aj európsku environmentálnu značku „**Environmentálna značka EÚ**“ (predtým „Európsky kvet“). Udeľovanie európskej environmentálnej značky sa vykonáva podľa nariadenia EP a R (ES) č. 66/2010 o environmentálnej značke EÚ. Environmentálne označovanie produktov je dobrovoľným nástrojom na ochranu životného prostredia. Označuje produkty, od

oblečenia pre deti po elektronické zariadenia, ktoré spĺňajú prísne environmentálne kritériá. Majú teda nižší negatívny vplyv na životné prostredie v porovnaní s ostatnými výrobkami rovnakých funkčných a úžitkových vlastností.

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 87/2019

Environmentálna stratégia predstavuje základný strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu. Envirostratégia 2030 **definuje víziu do roku 2030** (dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok), identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie.

Vízia za oblasť Zelené verejné obstarávanie:

Prostredníctvom bratislavského procesu pre zelené hospodárstvo, ktorý vznikol ako výstup konferencie „Smerom k zelenému hospodárstvu“ v roku 2016 počas slovenského predsedníctva v Rade EÚ, sa dohodlo, že Slovensko bude podporovať zelené inovácie a spoluprácu slovenských i zahraničných vysokých škôl, vedeckých pracovísk, súkromného a tretieho sektora a miest a obcí. Stimulovať zelené inovácie bude aj zvýšenie podielu zeleného obstarávania. Slovensko bude zeleným verejným obstarávaním zabezpečovať 70 % z celkového množstva zákaziek vo verejnom obstarávaní. Zelené verejné obstarávanie bude povinné pre ústredné orgány štátnej správy, samosprávne kraje a mestá zo začiatku pre vybrané produktové skupiny a postupne sa bude rozširovať tak, aby sa do roku 2030 dosiahol vytýčený cieľ. Elektronické verejné obstarávanie zabezpečí jednoduché a prehľadné zadávanie a monitoring zeleného verejného obstarávania.

Vízia za oblasť Zodpovedná výroba, spotreba a ochrana prírody neformálnym vzdelávaním:

Udržateľná spotreba by mala odzrkadľovať prírodné kapacity ekonomiky. Je preto nutné prejsť k udržateľnej spotrebe a minimalizácii stopy, ktorú zanecháva na životnom prostredí. Štát bude podporovať neformálne vzdelávacie aktivity a podmienky na rozvoj vzdelávacích aktivít tretieho sektora a samospráv, ktoré budú obsahovať okrem iného aj vzdelávanie manažmentov firiem, problematiku environmentálneho poradenstva, vzdelávanie najširšej spotrebiteľskej verejnosti v zmysle vedomého znižovania spotreby.

Koncepcia rozvoja a realizácie zeleného verejného obstarávania v Slovenskej republike

Dátum schválenia: 2.10.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 478/2019

Úrad pre verejné obstarávanie a Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky sa rozhodli povzbudiť ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy k intenzívnejšiemu využívaniu inštitútu zeleného verejného obstarávania. Zhodli sa, že strategický model vytvárajúci motivačné a podporné prostredie je potrebný. Model posilnenia implementácie zeleného verejného obstarávania,

ktorý pripravili má štyri hlavné prvky (zapojenie rozhodujúcich subjektov a angažovanosť na všetkých úrovniach, zlepšovanie zručností, zavedenie efektívneho a jednoduchého spôsobu obstarávania, neustále monitorovanie a reflektovanie na dosiahnutý pokrok).

Národný akčný plán pre zelené verejné obstarávanie v SR na roky 2016 – 2020 (NAP GPP III)

Dátum schválenia: 14.12.2016

Forma: Uznesenie vlády SR č. 590/2016

Strategickým cieľom stanoveným v NAP GPP III je dosiahnuť **50%-ný podiel zrealizovaných zelených zákaziek** orgánmi štátnej správy z celkového objemu nimi uzatvorených zmlúv pre vybrané prioritné skupiny produktov. Okrem strategického cieľa sa NAP GPP III po prvý krát usiluje v rámci nadstavených aktivít aj o zavedenie povinného uplatňovania konkrétnych environmentálnych charakteristík pre vybrané skupiny produktov, ktoré budú definitívne vyšpecifikované na základe výsledkov analýzy trhu SR.

NAP GPP III zahŕňa **12 prioritných skupín produktov**, ktoré sú založené na hlavných kritériách GPP vytvorených EÚ, a ktoré sa v podmienkach SR považujú za prioritné: kopírovací a grafický papier; kancelárske IT zariadenia/počítače a monitory; zobrazovacie zariadenia; čistiace prostriedky a služby; potraviny a stravovacie služby; vozidlá a dopravné služby; nábytok; textil; elektrina; administratívne budovy – projektovanie, výstavba a riadenie/správa; projektovanie, výstavba a údržba ciest; verejné osvetlenie.

Program odpadového hospodárstva SR na roky 2016 – 2020

Dátum schválenia: 14.10.2015

Forma: Uznesenie vlády SR č. 562/2015

Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky predstavuje najvýznamnejší strategický dokument v odpadovom hospodárstve Slovenskej republiky na roky 2016 až 2020. Je vypracovaný v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rastu.

Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025

Dátum schválenia: 27.2.2019

Forma: Uznesenie vlády SR č. 86/2019

Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 zohľadňuje aj aktuálny vývoj v EÚ v oblasti uplatňovania obehového hospodárstva (Circular Economy). Princípom je prechod z lineárneho modelu hospodárskeho rastu („vyťaž – vyrob – distribuuj – použi – zahod“) na model komplexný, dynamický a uzavretý (z väčšej časti), a teda zameraný na rozvoj efektívneho využívania zdrojov a udržateľný rast.

Vízia za oblasť Udržateľná spotreba a výroba:

Ministerstvá a im podriadené organizácie, ako aj ústredné orgány štátnej správy budú dôsledne uplatňovať princípy zeleného verejného obstarávania v súlade s aktuálnym Národným akčným plánom pre zelené verejné obstarávanie v SR (v súčasnosti NAP GPP III, schválený uznesením vlády SR č. 590/2016). Postupne bude zavedené povinné zelené verejné obstarávanie pre samosprávne kraje a

mestá. Postupné smerovanie k povinnému elektronickému zelenému obstarávaniu. Stimulovať zelené inovácie je potrebné zvýšením podielu zeleného obstarávania

Podpora predchádzania vzniku odpadov uplatňovaním udržateľných modelov výroby a spotreby prostredníctvom vytvorenia relevantných podmienok na rozvoj a implementáciu dobrovoľných nástrojov v oblasti environmentálnej politiky (environmentálne označovanie produktov, EMAS – schéma pre environmentálne manažérstvo a audit, zelené verejné obstarávanie) a prostredníctvom eko-dizajnu.

Súhrn cieľov pre oblasť UDRŽATEĽNÁ SPOTREBA A VÝROBA

Ciele	Zdroj	Termín implementácie						
		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2050
12 Zabezpečiť trvalo udržateľnú spotrebu a výrobné schémy.	Agenda 2030 (2015)				→2030			
12.1 Realizovať desaťročný rámec programov (10YFP) na udržateľnú spotrebu a výrobu, pričom všetky krajiny podniknú kroky na čele s rozvinutými krajinami, s ohľadom na rozvoj a schopnosti rozvojových krajín. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
12.2 Do roku 2030 dosiahnuť udržateľné riadenie a efektívne využívanie prírodných zdrojov. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
12.3 Do roku 2030 znížiť na polovicu celosvetový potravinový odpad prepočítaný na obyvateľa na úrovni maloobchodu a spotrebiteľov a znížiť straty potravín v rámci výrobných a dodávateľských reťazcov vrátane strát po zbere úrody. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
12.4 Do roku 2020 dosiahnuť environmentálne korektné riadenie chemických látok a všetkých odpadov počas ich životného cyklu v súlade s dohodnutými medzinárodnými rámcami a výrazne znížiť ich uvoľňovanie do ovzdušia, vody a pôdy s cieľom minimalizovať ich negatívne vplyvy na ľudské zdravie a životné prostredie. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
12.5 Do roku 2030 podstatne znížiť vznik odpadov prostredníctvom prevencie, znižovania množstva, recyklácie a opätovného použitia. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
12.6 Stimulovať podniky, najmä veľké a nadnárodné, aby prijali trvalo udržateľné postupy a integrovali informácie o udržateľnosti do svojho cyklu podávania správ. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
12.7 Podporovať postupy verejného obstarávania, ktoré sú udržateľné v súlade s vnútroštátnymi stratégiami a prioritami. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
12.8 Do roku 2030 zabezpečiť, aby každý mal relevantné informácie a povedomie o udržateľnom rozvoji a životnom štýle, ktorý je v harmónii s prírodou. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			
12.a Podporovať rozvojové krajiny s cieľom posilniť ich vedeckú a technologickú kapacitu na dosiahnutie udržateľnejších modelov spotreby a výroby. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)				→2030			

12.b Vypracovať a implementovať nástroje na monitorovanie vplyvu udržateľného rozvoja na udržateľný cestovný ruch, ktorý vytvára pracovné miesta a podporuje miestnu kultúru a produkty. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
12.c Racionalizovať neefektívne dotácie na fosílna palivá, ktoré povzbudzujú neekonomickú spotrebu prostredníctvom odstránenia pokrivenia trhu, v súlade s vnútroštátnou situáciou, zahrňujúcou aj reštrukturalizáciu zdaňovania a postupné odstraňovanie týchto škodlivých dotácií, tam kde sa vyskytujú, k odzrkadleniu ich dopadov na životné prostredie, plne brať do úvahy špecifické potreby a podmienky rozvojových krajín a minimalizovať možné nepriaznivé vplyvy na ich rozvoj spôsobom, ktorý ochraňuje chudobné a ovplyvnené spoločnosti. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
2 Ukončiť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a lepšiu výživu a podporovať trvalo udržateľné poľnohospodárstvo.	Agenda 2030 (2015)	→2030			
2.2 Do roku 2030 ukončiť všetky formy podvýživy, vrátane dosiahnutia medzinárodne dohodnutých cieľov týkajúcich sa zastaveného vývoja a kachexie u detí do piatich rokov života do roku 2025, a riešiť výživové potreby dospelých dievčat, tehotných a dojčiacich matiek a starších ľudí. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
2.4 Do roku 2030 zabezpečiť udržateľné systémy produkcie potravín a implementovať odolné poľnohospodárske praktiky, ktoré zvýšia produktivitu a výrobu, ktoré pomôžu zachovávať ekosystémy, ktoré posilnia schopnosť adaptácie na klimatické zmeny, extrémne poveternostné podmienky, sucho, záplavy a iné prírodné katastrofy a ktoré progresívne zlepšia kvalitu pôdy. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
4 Zabezpečiť inkluzívne, spravodlivé a kvalitné vzdelávanie a podporovať celoživotné vzdelávacie príležitosti pre všetkých.	Agenda 2030 (2015)	→2030			
4.7 Do roku 2030 zabezpečiť, aby všetky vzdelávajúce sa osoby získali vedomosti a zručnosti potrebné pre presadzovanie trvalo udržateľného rozvoja, a to aj, okrem iného, prostredníctvom vzdelávania pre trvalo udržateľný rozvoj a udržateľný životný štýl, ľudské práva, rodovú rovnosť, presadzovanie kultúry mieru a nenásillia, globálneho občianstva a ocenenia kultúrnej rôznorodosti a prispievania kultúry k trvalo udržateľnému rozvoju. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
8 Podporovať trvalý, inkluzívny a trvalo udržateľný ekonomický rast, plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu pre všetkých.	Agenda 2030 (2015)	→2030			
8.9 Do roku 2030 vypracovať a implementovať politiky pre presadzovanie udržateľného cestovného ruchu, ktorý tvorí pracovné miesta a presadzuje miestnu kultúru a produkty. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
11 Premeniť mestá a ľudské obydliá na inkluzívne, bezpečné, odolné a trvalo udržateľné.	Agenda 2030 (2015)	→2030			

11.a Podporovať pozitívne ekonomické, sociálne a environmentálne prepojenia medzi mestskými, prímestskými a vidieckymi oblasťami posilňovaním plánovania národného a regionálneho rozvoja. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
11.b Do roku 2020 podstatne zvýšiť počet miest a ľudských sídiel, ktoré prijali a implementovali integrované politiky a plány smerom k inklúzii, efektívnemu využívaniu zdrojov, zmierňovaniu a adaptácii na klimatické zmeny, odolnosti voči prírodným katastrofám, a vypracovať a implementovať, v súlade s Rámcom pre znižovanie rizika katastrof zo Sendai 2015–2030, systematické manažovanie rizika katastrof na všetkých úrovniach. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
11.c Podporovať najmenej rozvinuté krajiny, a to aj prostredníctvom finančnej a technickej pomoci, pri budovaní udržateľných a odolných budov s použitím miestnych materiálov. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
14 Zachovať a trvalo udržateľne využívať oceány, moria a zdroje mora na trvalo udržateľný rozvoj.	Agenda 2030 (2015)	→2030			
14.7 Do roku 2030 zvýšiť ekonomický prospech pre malé rozvojové ostrovné štáty a najmenej rozvinuté krajiny z udržateľného využívania morských zdrojov, a to aj prostredníctvom udržateľného manažovania rybolovu, akvakultúry a cestovného ruchu. (čiastkový cieľ)	Agenda 2030 (2015)	→2030			
V spolupráci s hospodárskymi subjektmi, spotrebiteľmi, občanmi a organizáciami občianskej spoločnosti dosiahnuť čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu.	Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (2020)	→2030			
Vytvoriť silný a ucelený rámec pre produktovú politiku, vďaka ktorému sa udržateľné výrobky, služby a obchodné modely stanú normou a modely spotreby sa zmenia tak, aby v prvom rade žiadny odpad nevznikal.	Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (2020)	→2030			
Zabezpečiť, aby obehové hospodárstvo fungovalo pre ľudí, regióny a mestá, plne prispievalo ku klimatickej neutralite a využilo potenciál výskumu, inovácií a digitalizácie.	Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (2020)	→2030			
S cieľom zabezpečiť, aby boli výrobky vhodné pre klimaticky neutrálnu a obehové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje, znížiť odpad a zabezpečiť, aby sa výsledky priekopníkov v oblasti udržateľnosti postupne stali štandardom, Komisia navrhne legislatívnu iniciatívu v oblasti udržateľnej produktovej politiky.	Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (2020)	→2030			
Rozšírenie pôsobnosti smernice o ekodizajne nad rámec energeticky významných výrobkov, aby sa rámec pre ekodizajn vzťahoval na čo najširšie spektrum výrobkov a aby prispieval k dosiahnutiu obehovosti.	Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (2020)	→2030			
S cieľom podporiť účinné a efektívne uplatňovanie nového rámca pre udržateľné výrobky Komisia v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi zintenzívni úsilie pri presadzovaní uplatniteľných požiadaviek na udržateľnosť výrobkov uvádzaných na trh EÚ, a to najmä prostredníctvom spoločných inšpekcií a opatrení dohľadu nad trhom.	Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (2020)	→2030			
Komisia navrhne minimálne záväzné kritériá a ciele pre zelené verejné obstarávanie v právnych predpisoch jednotlivých odvetví a postupne zavedie povinné podávanie správ s cieľom monitorovať zavedenie zeleného verejného obstarávania (GPP)	Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (2020)	→2030			

bez toho, aby verejným obstarávateľom vznikla zbytočná administratívna záťaž.						
Podpory zavádzania ekologických technológií pomocou systému spoľahlivého overenia tak, že sa ako certifikačná známka EÚ zaregistruje európsky systém overovania environmentálnych technológií.	Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (2020)	priebežne				
Do roku 2020 budú mať občania a orgány verejnej správy správne stimuly, aby si prostredníctvom vhodných cenových signálov a transparentných informácií vzťahujúcich sa na životné prostredie vybrali výrobky a služby vyznačujúce sa najefektívnejším využívaním zdrojov.	Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (2011)	→2020				
Do roku 2020 budú zavedené trhové a politické stimuly odmeňujúce investície podnikov do efektívnosti. Tieto stimuly podnietili nové inovácie v oblasti výrobných postupov založených na efektívnom využívaní zdrojov, ktoré sa vo veľkej miere používajú.	Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (2011)	→2020				
Do roku 2020 vedecké objavy a trvalé úsilie o inováciu výrazne zlepšili to, ako chápeme, riadime, znižujeme využívanie, opätovne využívame, recyklujeme, nahrádzame, zabezpečujeme a hodnotíme zdroje.	Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (2011)	→2020				
Európska komisia spolu s členskými štátmi a v spolupráci s medzinárodnými orgánmi pre normalizáciu vytvorí interaktívny proces na identifikovanie a stanovenie priority pre tie oblasti, kde vypracovanie noriem a výkonových cieľov má najväčší potenciál z hľadiska podpory rozvoja ekologických inovácií.	Akčný plán ekologických inovácií (EkoAP) (2011)	→2020				
Európska komisia bude navyše vyvíjať iniciatívy na zlepšenie dôvery v nové ekologické technológie a riešenia v oblasti ekologických inovácií, ktoré vstupujú na trhy EÚ a svetové trhy, na základe získaných informácií o výsledkoch experimentálneho dobrovoľného pilotného programu na overenie environmentálnych technológií (OET).	Akčný plán ekologických inovácií (EkoAP) (2011)	→2020				
Medzi potenciálne opatrenia by mohlo patriť testovanie ekologického verejného a súkromného obstarávania na podporu ekologických inovácií. Mohli by sa vytvoriť siete obstarávateľov a nákupcov vo verejnom a súkromnom sektore a súťažné podklady by mohli byť testované a vypracované na širšie využívanie ako vo verejnom tak aj v súkromnom sektore.	Akčný plán ekologických inovácií (EkoAP) (2011)	→2020				
Cieľom EMAS, dôležitého nástroja akčného plánu pre trvalo udržateľnú spotrebu a výrobu a trvalo udržateľnú priemyselnú politiku, je podporovať neustále zlepšovanie environmentálneho správania organizácií vytvorením a zavedením systémov environmentálneho manažérstva organizáciami, systematickým, objektívnym a pravidelným hodnotením výkonu takýchto systémov, poskytovaním informácií o environmentálnom správaní, otvoreným dialógom s verejnosťou a s ďalšími zainteresovanými stranami, aktívnou účasťou zamestnancov v organizáciách a zabezpečovaním vhodnej odbornej prípravy.	Schéma pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) (2009)	priebežne				
Posilniť princíp predbežnej opatrnosti a princíp prevencie znečisťovania životného prostredia.	Zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov	priebežne				
Podporiť rozvoj výroby a spotreby výrobkov, ktoré majú potenciál znížiť negatívne vplyvy na životné prostredie v porovnaní s inými výrobkami tej istej skupiny výrobkov, vrátane znižovania spotreby	Zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov	priebežne				

energie a surovín, ako aj množstva a nebezpečnosti odpadov.								
Zlepšiť informovanosť verejnosti, výrobcov, dovozcov a predávajúcich o environmentálnych vlastnostiach výrobkov.	Zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov	priebežne						
1.4 Nastaviť udržateľné ceny vody	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
2.4 Ohodnotiť a udržateľne využívať ekosystémové služby	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
3 Udržateľné hospodárenie s pôdou	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
4.1 Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
6.2 Zavádzať udržateľné riešenia v doprave	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
10 Smerom k obehovému hospodárstvu	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
Do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie na 60 % a do roku 2035 sa zníži miera jeho skládkovania na menej ako 25 %	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030 →2035				
Slovensko bude zeleným verejným obstarávaním zabezpečovať aspoň 70 % z celkovej hodnoty verejného obstarávania	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
Zvýši sa podpora zelených inovácií, vedy a výskumu	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
Bude zakázané zneškodňovanie potravinového odpadu pre supermarkety	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
11 Ekonomická a zároveň ekologická energia	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
Do roku 2020 budú vypracované kritériá udržateľného využívania všetkých obnoviteľných zdrojov.	Envirostratégia 2030 (2019)		→2020					
Legislatívna a finančná podpora bude zameraná na zdroje, ktoré splnia kritériá udržateľnosti a nebudú mať negatívne vplyvy na životné prostredie	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
13.2 Viest' k zodpovednej výrobe, spotrebe a ochrane prírody neformálnym vzdelávaním	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
V spolupráci s ústrednými orgánmi štátnej správy a ich odbornými organizáciami, akademickou obcou, mimovládnyimi organizáciami a samosprávami sa zefektívni systém formálnej a neformálnej environmentálnej výchovy ako aj vzdelávania a osvetly pre udržateľný rozvoj	Envirostratégia 2030 (2019)			→2030				
Dosiahnutie cieľa Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 zabezpečovať zeleným verejným obstarávaním aspoň 70% z celkovej hodnoty verejného obstarávania	Koncepcia rozvoja a realizácie zeleného verejného obstarávania v Slovenskej republike (2019)			→2030				
Navrhnuť ďalšie „environmentálne vhodné“ produktové skupiny na daný kalendárny rok a následne postupovať podľa úlohy B.1. (predložiť na rokovanie vlády SR návrh metodík pre tri produktové skupiny (kopírovací a grafický papier, počítače a monitory a vozidlá a dopravné služby) vo forme nelegislatívneho materiálu do 31. decembra 2019) do 31. januára každoročne	Koncepcia rozvoja a realizácie zeleného verejného obstarávania v Slovenskej republike (2019)	každoročne						
Dosiahnuť 50 %-ný podiel zrealizovaných zelených zákaziek orgánmi štátnej správy z celkového objemu nimi uzatvorených zmlúv pre vybrané skupiny produktov (strategický cieľ)	NAP GPP III (2016)		→2020					

Minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie do roku 2020 (Hlavný cieľ)	Program odpadového hospodárstva SR na roky 2016 – 2020 (2015)	→2020					
Zásadné odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním obzvlášť pre komunálne odpady (Strategický cieľ)	Program odpadového hospodárstva SR na roky 2016 – 2020 (2015)	→2020					
Znížiť množstvo biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade o 60 % do roku 2025 oproti stavu v roku 2016	Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025					
Podporovať znižovanie vzniku potravinového odpadu, ktorý vzniká v maloobchode a u spotrebiteľa, a znížiť potravinové straty v celom reťazci výroby a distribúcie potravín	Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025					
Znižovať vznik odpadu z papiera a znižovať podiel papiera v zmesovom komunálnom odpade	Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025					
Zvýšiť opätovné použitie objemného odpadu	Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025					
Obmedziť používanie nerecyklovateľných jednorazových plastových obalov. Predchádzať vzniku nadmerného množstva obalov v rámci jedného výrobku. Podporovať recyklovateľnosť plastových výrobkov a obalov (v nadväznosti na Európsku stratégiu pre plasty v obehovom hospodárstve)	Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025					
Znižovať množstvo zneškodňovaných stavebných odpadov a odpadov z demolií	Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025					
Pokračovať v nastúpenom trende znižovania vzniku nebezpečného odpadu	Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025					
Znižovať vznik odpadu z ťažobného priemyslu pomocou uplatnenia platnej legislatívy a vykonávaním pravidelných kontrol v rámci štátneho dozoru. Prevencia závažných havárií, ktoré by mohli mať dopad na životné prostredia a zdravie ľudí	Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025 (2019)	→2025					

Prehľad environmentálnych cieľov na obdobie rokov 2020 až 2050 platných pre SR

Editor: Mgr. Peter Kapusta

Autori:

Ing. Alena Adamkovičová, Ing. Dorota Hericová, Mgr. Peter Kapusta, Ing. Ľubica Koreňová, Ing. Beáta Kročková, Ing. Zuzana Lieskovská, Ing. Miroslav Mokrý, RNDr. Radoslav Považan, PhD., Ing. Katarína Škantárová, Ing. Slávka Štroffeková,

Spracoval:

Slovenská agentúra životného prostredia,
Odbor analýz a hodnotenia životného prostredia, Banská Bystrica;
Odbor environmentálneho manažérstva a Bazilejského dohovoru
(oblasť Udržateľná spotreba a výroba)

Gestor: Ministerstvo životného prostredia SR

Aktualizácia: apríl 2020